

Lenka Valečková

ZÁMKY V LINHARTOVECH A HOŠŤÁLKOVECH NA SKLONKU VÁLKY A NÁSLEDNÝ OSUD JEJICH MOBILIÁŘŮ¹

DOI 10.69108/CSZM-B.2025.2-3.07

Abstract

Chateaus in Czechoslovakia were nationalized by Presidential Decree No. 12/1945 Coll. The furnishings were sorted and distributed to various locations during the post-war years, thus becoming permanently scattered. Using the example of the chateaus in Linhartovy and Hošťálkovy, the study attempts to outline the often complicated post-war fate of castle furnishings in Silesia.

Through detailed archival research, it was possible to map the movement of the confiscated furnishings of both castles and locate 28 items from Linhartovy and 253 pieces of furniture from Hošťálkovy. The items from Linhartovy are now located in the Krnov Municipal Museum, the Bruntál Museum, the Moravian Gallery in Brno, and the Silesian Regional Museum in Opava. The Hošťálkovy furnishings are now scattered among the Krnov Municipal Museum, the Bruntál Museum, the Silesian Regional Museum, and the collection of the National Heritage Institute.

Keywords: chateaus, Silesia, nationalization, Hošťálkovy, Linhartovy, museums

Závěrečné boje druhé světové války se nesmazatelně zapsaly do podoby pohraničních oblastí. Ostravsko-opavská operace sice přispěla k definitivnímu osvobození Československa od nacismu, ovšem bojová poškození Slezska byla katastrofální. V Opavě bylo téměř 900 domů zničeno, tisíce dalších poškozeno. Vojska obou armád přecházela i přes obce v okolí, což se nevalně projevilo na stavu všech objektů včetně zámeckých budov a jejich vnitřních zařízení. Armády se v okolí zámků či přímo uvnitř budov ubytovávaly a často poškodily mobiliář či prostor přilehlého parku. Archivně to můžeme dokumentovat na příkladu velkostatku Štáblovice na Opavsku, kde byla zničena řada budov, zámek měl rozbitá okna, vnitřní inventář byl poškozen a částečně rozkraden. V zámeckém parku bylo po válce nutné zarovnat vyježděné stopy od tanků a prostor musel být uklizen po utábořeném vojsku.² Hůře dopadl zámek v Třebovicích na Ostravsku, jehož střecha byla poškozena granáty a střelami a okna byla téměř všechna vybita.³ Po válce zámek natolik zchátral, že byl roku 1958 definitivně zbořen. Zámek v Linhartovech poblíž Krnova byl poškozen požárem už v červnu 1943, který zničil střechu a poslední patro budovy. Provizorní střecha zámeckou budovu nedokázala ochránit až do konce války, a tak byl její inventář částečně poškozen a ohrožen přírodními živly.

Jaký byl ovšem poválečný osud zámeckého mobiliáře z Linhartov i nedalekého zámku Hošťálkovy? Právě na příkladu těchto dvou zámků se v této studii pokusíme nastínit mnohdy komplikované poválečné osudy zámeckých mobiliářů ve Slezsku.

Zámky na území Československa byly včetně vnitřního vybavení zestátněny, mobiliář byl tříděn a v průběhu poválečných let rozvezen na různá místa, a tedy trvale roztržštěn. Snaha

1 Předložená práce vznikla za finanční podpory Ministerstva kultury v rámci institucionálního financování na dlouhodobý koncepční rozvoj výzkumné organizace Slezské zemské muzeum (DKRVO, MK000100595).

2 Zemský archiv v Opavě (dále ZA v Opavě), fond Krajský národní výbor (dále KNV) Ostrava, kart. 97, sign. 213, sl. Velkostatek Štáblovice, Hubert Obr, Zápis na pamětnou sepsaný národní správou pro velkostatek Štáblovice.

3 ZA v Opavě, f. KNV Ostrava, kart. 98, sign. 213, sl. Velkostatek Třebovice, Zápis na pamětnou sepsaný národní správou Třebovic a Martinova v Třebovicích dne 30. září 1945.

o rekonstrukci mobiliářů a dohledání jednotlivých předmětů je nelehký úkol, k němuž je nutné studium archivních materiálů napříč republikou i samotných předmětů uložených v českých paměťových institucích.

I. Konfiskace zámeckých budov a jejich mobiliářů⁴

Pár dní po ukončení druhé světové války, konkrétně 19. května 1945, vyšel dekret prezidenta republiky č. 5/1945 Sb. (o neplatnosti některých majetkově-právních jednání z doby nesvobody a o národní správě majetkových hodnot Němců, Maďarů, zrádců a kolaborantů a některých organizací a ústavů), který původním německým vlastníkům znemožnil jakkoli nakládat s jejich majetkem (a tady jej i chránit). S konečnou platností byl veškerý zemědělský majetek Němců vyvlastněn následujícím dekretem z 21. června t. r., dekretem č. 12/1945 Sb. (o konfiskaci a urychleném rozdělení zemědělského majetku Němců, Maďarů, jakož i zrádců a nepřátel českého a slovenského národa). Tímto dekretem byl současně zřízen při Ministerstvu zemědělství Národní pozemkový fond (dále NPF), jehož úkolem bylo spravovat konfiskovaný zemědělský majetek včetně nemovitostí. Po republice fungovalo 14 poboček (v regionu Slezska a severní Moravy jedna v Ostravě), které měly pečovat o zajištění majetku, jenž spadal pod jejich pravomoc, a dohlížet na proces přidělování. Do vlastnictví státu tímto přešlo 496 hradů a zámků i se svým vnitřním vybavením; veškerý majetek připadl do správy již zmíněného NPF. Národní výbory v jednotlivých oblastech jmenovaly na každém objektu národního správce, který měl povinnost prakticky ihned pořídit soupis vnitřního vybavení na všech konfiskovaných nemovitostech ve své správě, případně doplnit či revidovat dochované inventáře předválečné. Aby mohl NPF následně předat objekt novému nabyvateli, bylo nutné provést likvidaci vnitřního mobiliáře. S tím souviselo sepsání nového inventáře, který byl podrobnější než ten vyhotovený národním správcem; každý předmět byl očíslován, označen štítkem a mobiliář byl obvykle přesunut z důvodů lepší ochrany jen do několika zámeckých místností.

Nutnost ochrany zestátněných mobiliářů byla po válce silně pocítována. Už v roce 1945 byly zahájeny kroky k vytvoření instituce, která by spravovala nejvýznamnější zámecké objekty a třídila mobiliář i na ostatních konfiskovaných zámcích. Zákon vztahující se výlučně k ochraně památek byl vydán 16. května 1946, jmenovitě **zákon o Národních kulturních komisích pro správu státního kulturního majetku č. 137/1946 Sb.** Národní kulturní komise (dále NKK) započala svou činnost počátkem roku 1947, přičemž jedním z jejích hlavních úkolů bylo třídění zámeckých mobiliářů, výběr nejhodnotnějších předmětů, které byly následně prohlášeny za státní kulturní majetek, jejich převoz a případné předání např. muzeím. Hrady a zámky byly rozděleny do dvou kategorií. Zámky I. kategorie zahrnovaly ty nejhodnotnější

4 Problematika konfiskace zámeckých budov a jejich mobiliářů (v regionu Slezska a severní Moravy) včetně postupu eliminace, platné legislativy, osob činných při eliminaci, rozdělování muzeím či recentní literatura již autorkou studie zpracována. Viz Lenka VALEČKOVÁ, *Konfiskované obrazy. Osud mobiliářů slezských zámků a jejich cesta do sbírky Slezského zemského muzea*, Časopis Slezského zemského muzea, série B – vědy historické 74/1, 2025, s. 9–24. Dále k tématu poválečné konfiskace: Kristina UHLÍKOVÁ, *Národní kulturní komise 1947–1951*, Praha 2004; Kristina UHLÍKOVÁ – Jan UHLÍK – Jitka CÍSAŘOVÁ – Dita HOMOLOVÁ – Martin BAKEŠ – Jana MAREŠOVÁ – Šárka RADOSTOVÁ, *Metodika identifikace původních majitelů movitých kulturních statků vyvlastněných podle dekretů prezidenta republiky občanům německé národnosti na území Československa po 2. světové válce*, Praha 2020, dostupné z: <http://www.konfiskovanepamatky.udu.cas.cz/files/url/Metodika.pdf> [citováno ke dni 17. 11. 2024]; Eubica MEZEROVÁ, *Činnost Národní kulturní komise a osudy zámků v Moravskoslezském kraji po roce 1945*, Sborník bruntálského muzea, 2015, s. 60–72; Pavlína BADUROVÁ – Ilona PAVELKOVÁ, *Osudy zámeckých objektů a jejich mobiliáře po roce 1945 na území Těšínského Slezska – nástin problematiky*, in: R. Jež – D. Pindur, *Dům, palác a zámek v hmotné kultuře Slezska (Těšínský muzejní sborník 6)*, Český Těšín 2018, s. 287–300.

objekty, které byly uchovány jako celek vč. mobiliáře, naproti tomu zámky II. kategorie měly být postupně předávány různým organizacím, národním výborům či státním statkům. Do této kategorie spadaly všechny zámky (vyjma Bruntálu) na území Severní Moravy a Slezska, tedy i Hošťálkovy a Linhartovy. Hodnotný mobiliář zámků II. kategorie měl být vytržován; ty nejhodnotnější předměty měly být využity při instalaci objektů I. kategorie či předány muzeím, méně hodnotné kusy byly rozprodávány pověřenými aukčními domy nebo nabídnuty přímo na místě obyvatelům daných obcí. Užitek a nehodnotný mobiliář byl obvykle ponechán v budově zámku novému nabyvateli.

II. Mobiliář zámku Linhartovy

II./1. Vnitřní vybavení zámku do jeho konfiskace

Předmětem této studie je deskripce nakládání s mobiliářem zámku v Linhartovech po roce 1945. Abychom byli schopni jednotlivé předměty dohledat, je nutné vědět, co se v zámku nacházelo před konfiskací velkostatku. Skladbě linhartovského mobiliáře do roku 1945 se věnuje studie Pavla Šopáka,⁵ jenž vycházel především z písemných dokumentů dochovaných ve fondu Velkostatek Linhartovy uloženého v Zemském archivu v Opavě,⁶ z nedatovaných fotografií zámeckých interiérů dochovaných v tzv. Braunově archivu ve Slezském zemském muzeu⁷ a fotografií z článku Paula Althofa z roku 1908,⁸ prezentující úpravu některých místností architektem Leopoldem Bauerem. Dochované fotografie jsou jedním ze stěžejních obrazových pramenů i pro účely naší studie, díky kterým se nyní podařilo určit dva obrazy nacházející se dnes v Městském muzeu v Krnově. Ve fondu Velkostatek Linhartovy jsou uloženy různé inventáře zámeckého vybavení z 30. let, které sloužily především pro majetkové vypořádání mezi vlastníky zámku Rudolfem Wenzelidesem a Erichem Wüllersdorfem, manželem Rudolfovy sestry Marie, který po její smrti zdědil podíl na majetku. V seznamech jsou uvedeny dle místností konkrétní předměty, nás zajímají především obrazy a umělecké sbírky nacházející se na zámku. Jejich stručný výčet dle dochovaných inventářů přinesl už Šopák: „obraz Indiána v pracovně v přízemí, alabastrový pohár v kapli, 16 obrazů v hale před schodištěm, v chodbě prvního patra 2 olejomalby, 3 barevné tisky v černých rámech, 1 Seidenbild, 20 různých obrazů a 1 obraz (černý Braunschweiger). Ve velkém saloně prvního patra obraz J. H. Roose, obraz J. H. Laroche, 2 velké barokní obrazy, 2 empírové obrazy, 1 starovědecký nástavec, 2 starovědecké vázy, v knihovně 6 obrazů, ve velké jídelně 2 velké oválné obrazy, 1 oválný olejový obraz, 2 barevné tisky v černých rámech, 1 kvašový obraz, 2 velké starovědecké servisy a starovědecké nádoby ve skříni, v modrém salonu 3 mědirytiny, v pokoji ve věži 1 olejomalba (Kinzl), na schodišti z 1. do 2. patra 7 obrazů, v chodbě druhého patra 3 mědirytiny.“⁹ Ve výčtu zmíněné obrazy od J. Laroche a Johanna Heinricha Roose máme zdokumentovány i na fotografiích.¹⁰ Ty byly pořízeny muzejním fotografem Rudolfem Chodurou mezi lety 1937–1944 díky zájmu historika umění a ředitele Slezského zemského muzea v Opavě

5 Pavel ŠOPÁK, *Zámek v Linhartovech – proměna interiérové koncepce a osudy mobiliáře po roce 1900*, Sborník bruntálského muzea, 2002, s. 66–74.

6 ZA v Opavě, fond Velkostatek Linhartovy – zmiňme např. dokumenty: Inventář zámku v Linhartovech (inv. č. 199), Inventář dvora v Linhartovech (inv. č. 120), Inventář zámecké knihovny v Linhartovech (inv. č. 123).

7 Slezské zemské muzeum (dále SZM), Uměleckohistorické pracoviště (dále UH), fond Archiv – fond tzv. Braunův archiv, ev. č. 2.2002/39–49; SZM, Fotografické pracoviště (dále FP), č. neg. A 4736, A 4737, A 6583, A 6584.

8 Paul ALTHOF, *Leopold Bauer – Wien*, Die Kunst 16, 1907–1908, s. 343–349.

9 P. ŠOPÁK, *Zámek*, s. 69.

10 SZM, FP, č. neg. A 6583, A 6584.

Edmunda Wilhelma Brauna o linhartovský zámek. V archivu bývalého Státního památkového úřadu pro Moravu a Slezsko v Brně, jenž spravuje Národní památkový ústav, se podařilo nyní dohledat Braunovu korespondenci týkající se zámku Linhartovy.¹¹ Na Brauna se patrně v květnu či začátkem června 1943 obrátil Rudolf Wenzelides se stížností, že na příkaz okresního úřadu v Krnově bylo v zámku ubytováno šest rodin bez domova, evakuovaných z válečných oblastí. Braun tedy písemně kontaktoval památkový úřad Říšské župy Sudety v Liberci a upozornil jej na Wenzelidesovy námitky. On sám by rozhodně nedoporučoval umístit rodiny do prvního patra, jehož místnosti jsou zařízené historicky cenným mobiliářem, bylo by snad možné je umístit do patra druhého, kde jsou hostinské pokoje. V dopise rovněž poukazuje na fakt, že zámek má špatné vodovodní potrubí i elektrické vedení, a hrozí tak nebezpečí požáru při ubytování tolika osob. Tento dopis zde popisujeme zevrubněji z toho důvodu, že je datován 3. červnem 1943 a končí Braunovým dovětkem: „*PS: Právě jsem se dozvěděl, že dnes shořela střecha a horní patra zámku Linhartovy. V nejbližších dnech navštívím požářiště a poté podám zprávu.*“ Další Braunova korespondence s památkovým úřadem v Liberci uložená v témže fondu dokládá Braunovu snahu a opakovanou urgenci o co nejrychlejší opravy, aby se barokní stavba uchránila před nepříznivými vlivy. Zmiňuje i snahy umístit do prostor zámku blíže nespecifikované státní archivní fondy či vojenskou nemocnici. Budova zámku ovšem nebyla za války opravena, pouze osazena provizorní střechou, kterou navíc zničila bouřka už v říjnu 1943. Pro účely naší studie věnující se zámeckému mobiliáři je cenný Braunův dopis ze 7. června 1943: „*Dnes jsem navštívil zámek v Linhartovech, který před pár dny zachvátil požár. Vyhořela celá střešní konstrukce a strop mezi druhým a třetím patrem je zcela zničen. [...] Fresky od Lasslera, tyrolského malíře, který žil v Opavě, v zámecké kapli v přízemí jsou nepoškozené. Stejně tak byl zachráněn veškerý nábytek a umělecká díla, která jsou nyní uložena v přízemí a částečně v prvním patře.*“ Tento dopis je ovšem také patrně poslední zprávou o stavu mobiliáře zámku Linhartovy do jeho konfiskace.

II./2. Konfiskace velkostatku Linhartovy a eliminace mobiliáře

Zámek byl po požáru v červnu 1943 ve špatném stavu, avšak stále obyvatelný s dostatečně ochráněným mobiliářem. V říjnu 1943 byla při bouři poničena provizorní střecha, do níž následně zatékalo, a v průběhu roku 1944 se zcela zřítla. Roku 1944 se do Vídně odstěhoval i jeden z majitelů zámku Rudolf Wenzelides.¹² V červnu 1945 byl zámek dle dekretu č. 12/1945 Sb. zkonfiskován. O stavu zámku na konci roku 1945 vypovídá dochovaná zpráva o prohlídce vykonané na zámku 5. prosince za účasti zástupce okresního osvětového inspektora a člena místního národního výboru, z níž zde citujeme jen pro naši studii relevantní části: „*Hlavní římsa a vrch ornamentem štukovým zdobeného vlysu jsou skoro na celém zámku odpadlé, vnější omítky s bohatou štukovou architekturou a dekorem chátrají, mnoho oken je vytlučeno. Stavba pustne. [...] V zámku zůstala část zařízení – z nábytku je jen několik kusů starších. Několik větších barokních figurálních obrazů (jeden označený na rubu Pompignoli, honba na kance), něco knih a drobnějších předmětů. Zámek je uzamčen, klíč u člena nár. výboru. Do vnitřku prý vnikají z říšského území nekalé živly a odnášejí věci. Ve vnitřním zařízení, valně vypleněném, zachovalo se několik cennějších kusů starého nábytku a obrazů, drobnějších dekorativních předmětů a něco knih. Je nutné soupis inventáře, jeho soustředění do několika*

11 Národní památkový ústav (dále NPÚ), územní odborné pracoviště v Brně, Archiv bývalého Státního památkového úřadu pro Moravu a Slezsko v Brně, sl. Linhartovy, inv. č. P119/3.

12 Národní archiv (dále NA), fond Státní památková správa (dále SPS) Praha, kart. 305, sl. Linhartovy, Dopis Městského národního výboru v Linhartovech Státní památkové správě v Praze, 5. 11. 1956.

*bezpečně uzavíratelných místností a zajištění zámku proti vloupání. Naléztí vhodné užívání pro zámek bude nesnadné, jeho přidělcem musel by podniknouti nákladné opravy, hlavně obnovu střechy a vybudování vyhořelé části vnitřku.*¹³ Novinový článek z května 1946 publikovaný v Československé demokracii ke stavu zámku připojuje další informace dokládající pozvolnou destrukci zámku: „V zámku dlouho řádila německá soldateska, po kterých naleznete ještě dnes leckde sprosté nápisy, potom zde táhli vítězni Rudoarmějci, Poláci podnikali mnohdy také výlety do opuštěného zámku přes Opavici, a nakonec dostaly se dovnitř ty nejméně povolané živly, které zkázu dokonaly. Ještě dnes naleznete po nich v jedné síni vysoký dvojitý žebřík, který jim sloužil při strhávání krásných čalounů se zdí.“¹⁴

Havarijní stav budovy byl i důvodem urychleného odvozu nejhodnotnějších předmětů. Moravskoslezský Zemský národní výbor 4. dubna 1946 upozornil ostravskou pobočku Národního pozemkového fondu, že na zámku v Linhartovech existuje nebezpečí zcizení zámeckých obrazů, jelikož se budova nachází bezprostředně u polské hranice a nelze jej nijak zabezpečit. Údajně k zcizení některých obrazů již došlo. Prosí tedy o co nejrychlejší odvoz obrazů a dalších cenných předmětů ze zámku.¹⁵ O pár dní později došlo mj. za přítomnosti zástupce NPF Josefa Gottwalda a správce velkostatku Aloise Vašiny k prohlídce zámku a sepsání obrazů a cenných předmětů.¹⁶ Ve zhotoveném seznamu je uvedeno 26 obrazů (u každého uvedena technika, autor, je-li znám, motiv obrazu, rozměry a údaje o rámu), dále 19 různých portrétů, 11 akvarelů, pět čínských porcelánových petrolejových lamp, psací stůl, knihovna, jedna skříňka, jedno křeslo, jeden silně poškozený perský koberec. Daný dokument nás současně informuje, že předměty byly ponechány v zámku, ovšem možnost jejich zcizení nadále zůstává veliké, jelikož se nedá zabránit vniknutí do budovy, která je velmi silně poškozena. V zámku předměty nezůstaly dlouho, už 18. dubna 1946 byly převezeny do Krnova a měly být prozatímne uloženy v místním Městském muzeu.¹⁷ Převezeno ovšem nebylo vše, z dochovaného soupisu převezených věcí víme, že ze zámku bylo zachráněno 17 obrazů, 19 portrétů, dvě litografie, šest miniatur, dvojce hodiny.

V úvodu studie jsme v krátkosti shrnuli, že po konfiskaci velkostatků byl na každém z nich jmenován národní správce, jenž měl za úkol sepsat inventář, a následně, aby mohla být budova přidělena novému nabyvateli, vyhotovil inventář nový i Národní pozemkový fond. Tyto inventáře jsou ovšem ne vždy dochovány (prvotní inventáře mnohdy ani nebyly národními správci sepsány), což je bohužel i případ zámku v Linhartovech. Resp. o inventáři NPF toho víme poměrně dost, nepodařilo se jej ovšem v archivních pramenech dohledat. Sepsán byl 1. června 1948 a obsahoval na 15 stranách 386 položek.¹⁸ Dochovala se nám jeho zkrácená verze určená patrně pro podnik Karla Ditricha (jeho činnost bude popsána níže), která ovšem obsahuje pouze seznam položek bez určení místností a bližšího popisu předmětů. V seznamu nejsou zahrnuty nejcennější položky linhartovského mobiliáře, především obrazy, které byly

13 NPÚ, územní odborné pracoviště v Brně, Archiv bývalého Státního památkového úřadu pro Moravu a Slezsko v Brně, sl. Linhartovy, inv. č. P119/3, Zpráva – Vlastní prohlídka zámku v Linhartovech dne 5. 12. 1945, sepsáno 15. 12. 1945.

14 -oer-, *Zpustošený zámek*, Československá demokracie (Mor. Ostrava), č. 116, 19. 5. 1946.

15 ZA v Opavě, f. KNV Ostrava, kart. 75, sign. 213, sl. Velkostatek Linhartovy, Dopis Moravskoslezského zemského národního výboru v Mor. Ostravě Pobožce Národního pozemkového fondu v Mor. Ostravě, 4. 4. 1946.

16 Tamtéž, Seznam obrazů a jiných cenných věcí v zámku v Linhartovech, 9. 4. 1946.

17 Tamtéž, Seznam obrazů, litografií a hodin ze zámku v Linhartovech, 18. 4. 1946.

18 Státní okresní archiv (dále SOKA) Bruntál, fond Místní národní výbor (dále MNV) Linhartovy, kart. 6, inv. č. 8, Protokol o provedení soupisu inventáře na zámku Linhartovy národním správcem Josefem Krémářem a zástupcem NPF, 1. 6. 1948.

už na jaře 1946 převezeny do Městského muzea v Krnově. Soupisová komise ve své zprávě opět popsala havarijní stav budovy, především propadající stropy ohrožující zbytky zámeckého inventáře, část stropu se v jejich přítomnosti i zřítíla.

Aby mohl být zámek Národním pozemkovým fondem předán novému nabyvateli, bylo nutné provést tzv. eliminaci jeho vnitřního vybavení. Tu prováděli pověřeni zástupci Národní kulturní komise na základě inventáře sepsaného NPFondem. Na území Slezska a Severní Moravy měla eliminace zámků poněkud odlišný průběh než ve zbytku republiky. Důvodem byl především havarijní stav zámeckých budov, a tak nemohly být do příjezdu eliminační komise předměty ponechány v uzamčených místnostech v prostorách daného zámku (jak to nařizovala NKK), ale byly převáženy de bezpečí, často do nejbližšího městského muzea. V námi sledovaných zámcích Linhartovy a Hošťálkovy provedla eliminaci Ema Charvátová na podzim 1948. Přímou v zámku údajně nenalezla žádný inventář a eliminaci provedla ze svezeneho materiálu v Městském muzeu v Krnově.¹⁹ Provedla soupis²⁰ 31 obrazů a 2 hodin, z nichž některé byly vyříděny jako státní kulturní majetek (jejich správa a disponování mělo tedy dále podléhat pouze rozhodnutím NKK) a zbylé měly být svěřeny krnovskému muzeu. Je otázkou, zda Charvátová vzhledem k havarijnímu stavu budovy v zámku vůbec byla, jelikož v té době se zde mělo nacházet 386 položek uvedených na seznamu NPF, který byl odvezen až v létě 1949 podnikem Karla Ditricha.

II./3. Výstavní a aukční síň Karel Ditrich v Brně a její role při eliminaci zámeckých mobiliářů

Brněnský aukční podnik Karla Ditricha měl při konečné eliminaci zámeckých mobiliářů a vyklízení zámků klíčovou roli. Stal se vůbec nejvýznamnějším odbytištěm konfiskovaného mobiliáře určeného do aukčního prodeje ze znárodněných zámků, usedlostí a statků z celého území Moravy i Slezska.²¹ V katalogích jeho aukcí bychom našli rozsáhlé soubory mobilií např. ze zámku Velké Heraltice, Karviná-Solca, Jindřichov, ale i ze zámku Linhartovy.

Dražbou konfiskovaných zámeckých mobiliářů v zemi Moravskoslezské byla firma pověřena přípisem od NPF ze dne 16. února 1948,²² v průběhu daného roku proběhlo v jeho prostorách ve spolupráci s NPF pět dražeb. Na konci téhož roku, 14. prosince, byla na podnik uvalena národní správa, a následující aukce již prováděl národní správce Jan Honek, jmenovaný do funkce 22. 2. 1949.²³ Ten v roce 1949 provedl celkem sedm dražeb. „Byl celkem převzat inventář ze 16 zámků, značně vzdálených od Brna (Vel. Heraltice, Jindřichov ve Sl., Linhartovy, Krnov, Kobylá, Šumperk aj.), z 13 zámků byl úplně odvezen, ze 2 zámků odvezen z větší části.“²⁴ Likvidaci zámeckého mobiliáře v Linhartovech provedl Jan Honek při své cestě do Slezska ve dnech 26. července až 6. srpna. Vybral a naložil inventář ze zámku Jindřichov ve Slezsku a Linhartovy, z velkostatku Primavesí v Krnově a převzal předměty uložené v Městském

19 NA, f. SPS Praha, kart. 305, sl. Linhartovy, Linhartovy, okr. Krnov – ústřední evidence vnitřního zařízení – přehled dokumentace.

20 NA, f. SPS Praha – Dodatky, kart. 140, sl. Linhartovy, Seznam předmětů ze zámku Linhartovy ve Slezsku.

21 Marcela RUSINKO, *Dražby mobiliářů z konfiskovaných moravskoslezských zámků: výstavní a aukční síň Karel Ditrich Brno v letech 1948–1950*, *Opuscula historiae atrium* 68/1, 2019, s. 40–55.

22 Tamtéž, s. 41.

23 Moravský zemský archiv (dále MZA), fond Karel Ditrich, Výstavní a aukční síň Brno, kart. 1, inv. č. 10/1, Čtvrtletní hlášení národního správce živnostenského podniku Jana Honka, 1949.

24 Tamtéž.

muzeu v Krnově.²⁵

Archivní fond Karel Ditrich uložený v Moravském zemském archivu v Brně obsahuje pro nás velmi důležitý dokument, a to již zmíněnou zkrácenou verzi soupisu inventáře provedeného NPF.²⁶ Na seznamu je uvedeno více než 50 skříněk a skříní, přes 70 stolů a stolků, zhruba 60 židlí a křesel, 30 pohovek a postelí, několik kamen, zrcadel i svítidel. Ze soupisu je rovněž patrné, nakolik se požár zámku a následná devastace na konci války podepsaly na stavu mobiliáře. Opakovaně u jednotlivých předmětů čteme: „poškozeno“, „potah stržen“, „skříňka na hodiny bez hodin“, „rámy prázdné od obrazů“, „pokladna zničená vypáčením“, „piano křídlo zn. František Schmidt, úplně zničeno“, u komod často chyběly zásuvky, zrcadla byla rozbita, většina čalouněných křesel a židlí měla stržený potah. U poslední položky je dokonce uvedeno „1 skříň obyč. bílá 2 dveř. zasypaná stropem“. Z dochovaných účetních dokladů víme, že 31 kusů nábytku bylo prodáno přímo na zámku v Linhartovech za částku 5.190,- Kčs, další inventář (uvedeno 14 položek) byl oceněn na částku 1000,- Kčs a předán Místnímu národnímu výboru v Linhartovech.²⁷ Jan Honek o likvidaci vnitřního zařízení zámku v Linhartovech podal koncem září 1949 zprávu (v reakci na obvinění MNV v Linhartovech, že do zámku vnikl bez povolení a násilně otevřel dveře):²⁸ „K likvidaci ostatního zámeckého inventáře sděluji: Zámek Linhartovy, v němž byl inventář uložen, je položříceninou. Část zámku totiž vyhořela a stropy se propadly, střecha nad zbylou částí zámku je tak poškozena, že do všech místností buď zatékala při dešti voda stropy nebo přšelo rozbitými okny a dveřmi. V důsledku toho je podlaha ve všech přístupných místnostech zámku zborcena. Inventáře zámku, poškozené vesměs cizími zásahy, poškodila dodatečně ještě voda a vlivy počasí. Za tohoto stavu věci nebylo lze vůbec provést kontrolu předaného inventárního soupisu a nár. správa se musela omezit na to, že vybrala část inventářů přístupných, jež prodala a vyúčtovává, zbytek pak předala míst. nár. výboru v Linhartovech za ujednanou částku Kčs 1.000,-. Tvrzení MNV, že zástupci nár. správy vnikli násilím do zámku a hospodář. budov [...] nelze brát vážně proto, že jak zámek, tak i hospodářské budovy byly volně přístupny, neboť všechna okna byla rozbita a všechny dveře buď vyraženy nebo tak poškozeny, že místnosti nebyly uzavřené.“ Je tedy otázkou, kolik položek z 386 bylo do Brna skutečně odvezeno, jelikož na aukcích je jich doloženo jen několik desítek. Jan Honek odvezl i předměty uschované v Městském muzeu v Krnově,²⁹ a to i ty, které si vyřídila NKK a označila za státní kulturní majetek.³⁰

Linhartovský mobiliář se objevil na třech aukcích podniku Karel Ditrich konaných v roce 1949. K aukcím byly vydány katalogy,³¹ v archivním fondu podniku jsou uchovány i strojopisné seznamy předmětů z jednotlivých aukcí, u nichž je v některých případech rukou dopsáno, ze kterého zámku pochází.³² Bohužel mezi nimi není soupis předmětů pro dražbu konanou

25 MZA, f. Karel Ditrich, Výstavní a aukční síně Brno, kart. 1, inv. č. 4/1, Cestovní účet Jana Honka za cesty vykonané ve dnech 26. 7. – 6. 8. 1949, 8. 8. 1949.

26 MZA, f. Karel Ditrich, Výstavní a aukční síně Brno, kart. 2, sl. Linhartovy, inv. č. 55/2, Soupis Inventáře.

27 Tamtéž, Vyúčtování inventářů.

28 Tamtéž, Dopis Jana Honka Národnímu pozemkovému fondu v Praze, 28. 9. 1949.

29 Na základě pověření NPF – viz Seznam inventáře zámku Linhartovy uložené v Městském muzeu v Krnově, pokud je určen pro prodej v aukční síni firmy Karel Ditrich Brno, 3. 12. 1948. MZA, f. Karel Ditrich, Výstavní a aukční síně Brno, kart. 2, sl. Linhartovy, inv. č. 55/2.

30 NA, f. SPS Praha – Dodatky, kart. 140, sl. Linhartovy, Zámek Linhartovy – vyříděný inventář – doklady.

31 Výstava a aukce, národní správa fy K. Ditrich, výstavní a aukční síně, září 1949 (katalog) – uloženo: MZA, f. Karel Ditrich, Výstavní a aukční síně Brno, kart. 4.

32 Tamtéž, kart. 3, inv. č. 82/3, Dražební protokoly, 1949.

v době od 31. srpna do 3. září 1949, na níž se prodával i mobiliář z Linhartov. Dle vyúčtování aukce víme, že bylo prodáno pět obrazů a 1 komoda v celkové ceně 5570,-, 1 komoda se neprodala. Zda byly nabízeny i jiné předměty původem z Linhartov nevíme, z tištěného katalogu aukce to nelze doložit. Prodány byly následující obrazy: neznámý malíř, *Hlava dívky*, olej na plátně, zlacený rám (prodáno za částku 1150,- Kčs); Fritz Raida, *Interiér z Linhartova*, olej na plátně, bez rámu (210,- Kčs); neznámý malíř, *Krajina s koupající se dívkou*, olej na plátně, bez rámu (370,- Kčs); neznámý malíř, *Brav*, olej na plátně, bez rámu (1200,- Kčs); Ehrmanns, *Krajina s figurální stafáží*, olej na plátně, 1851, bez rámu, poškozeno (640,- Kčs).

Na dražbě konané dne 3. října 1949 byly pod položkami č. 169 a 174 nabízeny dva obrazy z Linhartov. Olejomalba *Večeře mnichů* v dřevěném bohatě vyřezávaném rámu se vydražila za částku 4800,- Kčs, holandský olej *Krajina s řekou* v černém vyřezávaném rámu (70x120 cm) se prodala za 3000,- Kčs.³³

V následující aukci konané ve dnech 8. – 9. listopadu se objevilo 10 kusů nábytku, 1 obraz a 2 drobné akvarely. Z nábytku se prodalo sedm položek (např. barokní křeslo či soubor čtyř dubových vyřezávaných židlí), prodán byl i obraz představující *Podobiznu muže* od neznámého malíře (kopie dle Rembrandta), olej na plátně v oválném zlaceném rámu.

Některé nabízené předměty byly z aukce dodatečně vyjmuty a v aukci neprodány. Zástupci Moravského muzea v Brně procházeli vystavené položky před jednotlivými dražbami a opakovaně oslovovali NKK, aby dodatečně některé předměty vyšší hodnoty prohlásila za státní kulturní majetek a svěřila je do správy brněnského muzea. To je případ i dvou drobných akvarelů původem z Linhartov od Patricia Kittnera zachycující dívčí portréty, které byly brněnskému muzeu svěřeny jako depozitum (dnes ve sbírce Moravské galerie v Brně). Od prodeje ale byla zachráněna i kvalitní plátna ze zámku Jindřichov či z Velkých Heraltic.³⁴

Kam putovaly prodané předměty nebo co se stalo s předměty neprodanými, nevíme, a je tedy v podstatě nemožné vysledovat jejich další osud.

II./4. Současný stav – dohledané předměty ze zámku Linhartovy

Dohledat předměty pocházející ze zámku Linhartovy je poměrně složité. Na straně jedné máme soupisy předmětů, které byly roku 1946 předány do Městského muzea v Krnově, z nichž některé byly prohlášeny za státní kulturní majetek, jiné odvezeny podnikem Karla Ditricha. Tyto seznamy jsou ovšem poměrně povšechné, položky jsou označeny jen jako „*portrét dámy, olej na plátně, 19. století*“, logicky tak není možné předměty přesně ztotožnit. K určení, že se jedná o předměty z Linhartov, nám napomáhají především štítky na samotných předmětech, na nichž je rukou napsáno „*Linhartovy*“ a pořadové číslo (označit předměty štítky byl úkol Národního pozemkového fondu). Takto byly patrně označeny jen obrazy převezené do Krnova, jejichž soupis vč. těchto čísel se ovšem nedochoval (a čísla nalezených uměleckých děl a jejich sled neodpovídají žádnému již zmíněnému soupisu). Dle těchto štítků se povedlo najít i obrazy ve Slezském zemském muzeu v Opavě a Muzeu v Bruntále, ačkoli nemáme v korespondenci doloženo, že by se tyto obrazy z Krnova předávaly.³⁵

Dalším pomocným materiálem sloužícím k určení předmětů jsou fotografie zámeckých

33 Tamtéž, kart. 2, sl. Linhartovy, inv. č. 55/2, Vyúčtování inventářů.

34 Tamtéž, kart. 4, inv. č. 97/4, Korespondence s Národní kulturní komisí; NA, f. SPS Praha, kart. 38, Depozitní reverz Moravského muzea v Brně, 19. 2. 1950.

35 Do Bruntálu se obraz patrně dostal po spojení krnovského a bruntálského muzea, k němuž došlo ve druhé polovině roku 1963, a následném slučování sbírkových fondů obou institucí.

místností z doby před konfiskací. Ty se nám v případě zámku Linhartovy dochovaly,³⁶ a právě s jejich pomocí se nyní podařilo určit dva obrazy v Městském muzeu v Krnově, u nichž nebyl původ doposud znám.³⁷ Na fotografiích jsou zachyceny i další obrazy (určit dle fotografií předměty užívané je vždy nejednoznačné), které se prozatím nalézt nepodařilo. Je ovšem možné, že se to v budoucnu právě díky těmto snímkům zadaří.

V průběhu výzkumu bylo doposud dohledáno 28 předmětů původem z Linhartov, a to ve čtyřech paměťových institucích. Níže přinášíme jejich soupis dle současných vlastníků, u nichž je uveden popis díla, stávající přírůstkové a inventární číslo a v závorce číslo uvedené na štítku na zadní straně obrazu (které se ne vždy na předmětu dochovalo).

Městské muzeum Krnov

1. Portrét šlechtice, olej na plátně, 19. století, 52,5 × 71 cm, př. č. 93/61, inv. č. MG 93 (č. 1)
2. Josef Kinzel, Portrét ženy v klobouku s pštosím perem, olej na plátně, 1879, 42 × 52,5 cm, př. č. 25/61, inv. č. MG 25 (č. 3)
3. Fritz Raida, Portrét ženy s růžovou vázankou (paní Wenzelidesová), olej na plátně, první polovina 20. století, 51 × 71 cm, př. č. 100/61, inv. č. MG 100 (č. 4)
4. Portrét šlechtice v paruce, olej na plátně, kolem 1780, 35,5 × 47 cm, př. č. 79/61, inv. č. MG 79 (č. 8)
5. Předák (?), Portrét důstojníka, olej na plátně, 1855, 30 × 36 cm, př. č. 70/61, inv. č. MG 70 (č. 9)
6. Portrét šlechtice, olej na plátně, 19. století, 46 × 58 cm, př. č. 78/61, inv. č. MG 78 (č. 10)
7. Děvče v červeném kabátě, olej na plátně, 19. století, 34 × 43 cm, př. č. 69/61, inv. č. MG 69 (č. 11)
8. Portrét ženy v černém, olej na plátně, kolem 1870, 26,5 × 31,5 cm, př. č. 21/61, inv. č. MG 21 (č. 13)
9. Mario Galistri, Titus, kopie dle Rembrandta, olej na plátně, 19. století, 65 × 53 cm, př. č. 5/61, inv. č. MG 5 (č. 20)
10. Portrét muže s plnovousem, olej na plátně, 19. století, 48 × 63,5 cm, př. č. 27/61, inv. č. MG 27 (č. 21)
11. Šlechtična ve španělském kroji, olej na plátně, 18. století, 87 × 108 cm, př. č. 39/61, inv. č. MG 39 (č. 23)
12. Portrét ženy se žlutobílým šátkem, olej na plátně, 18. století, 55 × 67 cm, př. č. 52/61, inv. č. MG 52 (č. 24)
13. Sedící muž v křesle (pan Wüllersdorf-Urbair), olej na lepence, konec 19. století, 19,5 × 24 cm, př. č. 71/61, inv. č. MG 71 (č. 26)
14. Sedící žena v křesle (paní Wüllersdorf-Urbair), olej na lepence, konec 19. století, 19 × 24 cm, př. č. 72/61, inv. č. MG 72 (č. 27)
15. Portrét mladé ženy v černém šatě, akvarel, 19. století, 11,5 × 15 cm, př. č. 230/61, inv. č. MG 230 (č. 30)
16. Žena vlekoucí muže do sudu, litografie, 28,5 × 34 cm, př. č. 325/61 (č. 33)
17. Křest knížete, olej na plátně, 18. století, 202 × 171 cm, př. č. 787/63, inv. č. MG 291 (ne-

36 SZM, UH, f. Archiv – tzv. Braunův archiv, ev. č. 2.2002/39–49; FP, č. neg. A 4736, A 4737, A 6583, A 6584.

37 V soupisu předmětů předměty s inv. č. MG 291 a MG 292.

zjištěno)

18. Kníže se ženou ukazující na sochu, olej na plátně, 18. století, 189 × 172 cm, př. č. 788/63, inv. č. MG 292 (nezjištěno)
19. L. Pompignoli, Štvanice na divočáka, olej na plátně, 1854, 166 × 126 cm, př. č. 1/61, inv. č. MG 1 (nezjištěno)

Muzeum v Bruntále

20. Portrét pána s vysokým bílým nákrčníkem, olej na plátně, 19. století, 72 × 59 cm, př. č. H14/2015, inv. č. B 110 U (č. 7)

Moravská galerie v Brně

21. Patricius Kittner, Portrét dámy v modrém kožíšku, akvarel, 1851, 22 × 27,6 cm, př. č. 2671, inv. č. SDK 453 (č. 32)
22. Patricius Kittner, Portrét dámy v modrých šatech s růží za pasem, akvarel, 1850, 9,5 × 7,5 cm, př. č. 2672, inv. č. SDK 454 (nezjištěno)

Slezské zemské muzeum v Opavě

23. Portrét dámy, olej na plátně, 19. století, př. č. G62.71, inv. č. U 2246 A (č. 5)
24. Portrét dámy, olej na plátně, patrně 18. století, 70 × 82 cm př. č. 77.81, inv. č. U 2390 A (č. 25)

Slezské zemské muzeum v Opavě – původ z Linhartov není jednoznačně doložen³⁸

25. Světec Blahoslavený Česlav Odřivous ochraňující Vratislav obleženou Tatary, olej na plátně, 2. polovina 18. století, 111 × 66 cm, př. č. G0467, inv. č. U 944 A
26. Portrét dámy, olej na plátně, druhá polovina 19. století, 82 × 69 cm, př. č. G0581, inv. č. U 2245 A
27. Vitřina rohová, ořechové dřevo, druhá polovina 19. století, 187 × 87 cm, př. č. U01326, inv. č. U 207 N
28. Vitřina rohová, ořechové dřevo, druhá polovina 19. století, 187 × 87 cm, př. č. U01327, inv. č. U 208 N

III. Mobiliář zámku Hošťálkovy

III./1. Stav zámku a mobiliáře po válce a zavedení národní správy

Stav hošťálkovského zámku po válce nebyl tak katastrofální, jako v případě zámku v Linhartovech.³⁹ Po osvobození bylo na velkostatku ubytováno asi 50 příslušníků Rudé armády,

³⁸ Původ ze zámku Linhartovy je u těchto předmětů určen údajem v přírůstkové knize, kde je napsáno „Linhartovy“. Na zadní straně žádného z nich ovšem není štítek ani žádný nápis, a tak je problematické jejich původ jednoznačně identifikovat.

³⁹ „Pokud jsem viděl, dělal na mne zámek celkem dobrý dojem, ale potřebuje opravy. Okna jsou vytlučena a místy se propadají stropy (na chodbách).“ NPÚ, územní odborné pracoviště v Brně, Archiv bývalého Státního památkového úřadu pro Moravu a Slezsko v Brně, sl. Hošťálkovy, inv. č. P89/66, Hubert Tichý, Poškozené památky – zámek Hošťálkovy, strojopis, 20. 9. 1947.

kteří obec opustili v srpnu 1945.⁴⁰ Současně na velkostatku hospodařil Místní národní výbor Hošťálkovy, a to až do ustavení národní správy, jež byla na velkostatek uvalena Zemským národním výborem, expoziturou v Ostravě 23. července 1945. Národním správcem se stal Jaroslav Parma, a to pouze do října t. r., poté byl národním správcem jmenován Miloš Prausek.⁴¹ Velkostatek Hošťálkovy byl konfiskován výměrem Okresní správní komise Krnov ze dne 24. září 1945 podle dekretu č. 12/45 Sb. Proti konfiskaci se Karel Arco odvolal⁴² s odůvodněním, že byl antifašistického smýšlení a je národnosti rakouské, jeho žádost byla ovšem zamítnuta.

Národní správce Prausek po svém nástupu 15. října 1945 provedl soupis vnitřního zařízení,⁴³ jenž obsahuje 12 stran a předměty jsou v něm uvedeny dle podlaží a místností. V případě Hošťálkov si tedy můžeme udělat představu o tom, co vše se v zámku nacházelo. Obdobně jako u linhartovského zámku i zde bylo mnoho předmětů poničeno či zcizeno; v soupise se často setkáme s poznámkami typu: „v kuchyni nádobí téměř žádné“, 1 zničený spinet, 1 hrací hodiny zničené, a to především v přízemí zámku. Soupis nám ovšem přibližuje i bohatost a pestrost zámeckých mobiliářů; na chodbě a schodišti se nacházela vycpaná jihoamerická puma, model středověkého děla, různá kopí, brnění, skoro 700 parůžků, v loveckém salonu vycpaný čáp či dvě sobí hlavy. U pokojů č. 9, 10 a 11 v prvním poschodí Prausek zakončuje soupis vždy poznámkou „vše staré haraburdí“. V soupise je mj. uvedeno 78 obrazů (olejomalby a akvarely) a 124 tisků, vše ovšem bez bližšího určení.

V únoru 1946 napsal národní správce Prausek Národnímu pozemkovému fondu, že ze zámku bylo odvezeno téměř všechno vnitřní vybavení a že není možné zjistit, co a kam bylo odvezeno, jelikož se nedochoval žádný předválečný soupis věcí. „Co zůstalo, jsou ubohé odložené zbytky. Podle výpovědi zaměstnanců, kteří tu zůstali, vyplenili zámek nejdříve formace SS. V průběhu dalších událostí, ježto zámek byl otevřen a nestřežen byly zcizeny i další věci. Podle sdělení zaměstnance, který zde zůstal do příchodu Rudé Armády, on sám odvezl 2 osobní automobily na Moravu do Bludova, kde prý byly vzaty postupující armádou.“⁴⁴ Současně Prausek psal Státnímu památkovému úřadu v Brně, že nebezpečí zcizení vnitřního mobiliáře už nehrozí, jelikož od doby, kdy byl jmenován národním správcem, je zámek neustále uzamčen. A opět zmiňuje, že vnitřní zařízení zámku bylo takřka úplně vyrabováno.⁴⁵

III./2. Karel Mornstein a majetek Žerotínů

Karel Mornstein, manžel Heleny Žerotínové a spoluvlastník zámku Bludov, navštívil zámek Hošťálkovy 8. října 1945. Důvodem byla skutečnost, že na zámku byl od roku 1928 uložen cenný mobiliář ze zámku Prauss v Polsku, náležející kdysi právě Žerotínům, který jim byl ovšem ve 20. letech 20. století konfiskován. Vnitřní zařízení tohoto zámku bylo primárně

40 ZA v Opavě, f. MNV Hošťálkovy, inv. č. 185, Pamětní knihy obce Hošťálkovy, s. 19.

41 SOkA Bruntál, f. ONV Krnov I, kart. 112, Národní správa velkostatku Hošťálkovy – viz: Dopis Moravskoslezského Zemského národního výboru v Ostravě Miloši Prauskovi, 15. 10. 1946 (opis); ZA v Opavě, f. KNV Ostrava, kart. 64, sign. 213, sl. Velkostatek Hošťálkovy, Dopis Okresního národního výboru v Krnově Národnímu pozemkovému fondu v Ostravě, Krnov, 17. 8. 1950.

42 SOkA Bruntál, f. Okresní národní výbor (dále ONV) Krnov I, kart. 112, Stížnost Karla Arca proti konfiskaci majetku v Hošťálkovech, 10. 10. 1945.

43 ZA v Opavě, f. KNV Ostrava, kart. 64, sign. 213, sl. Velkostatek Hošťálkovy, Soupis zařízení v zámku Hošťálkovy.

44 Tamtéž, Dopis Národní správy velkostatku býv. hr. Arca Hošťálkovy Pobožce Národního pozemkového fondu Mor. Ostrava, Hošťálkovy, 26. 2. 1946.

45 NPÚ, územní odborné pracoviště v Brně, Archiv bývalého Státního památkového úřadu pro Moravu a Slezsko v Brně, sl. Hošťálkovy, inv. č. P89/66, Dopis Miloslava Prauska, Národní správa velkostatku Hošťálkovy Státnímu památkovému úřadu v Brně, 8. 2. 1946.

převezeno do Bludova, ale jelikož zde nebyly dostatečné prostory pro uložení všech předmětů, byla část ponechána u příbuzných z rodu Arco na Hošťálkově. Mornstein zaslal v říjnu 1945 po své návštěvě hošťálkovského zámku Státnímu památkovému úřadu v Brně dopis, v němž mj. hodnotí stav mobiliáře. „Nábytek jest z větší části zachován, ač poškozen při násilném otvírání skříní, komod atd. Obrazy menšího formátu, jak vidno z prázdných hřebíků na zdech pokojů, chybí. Větší obrazy jsou zachovány, pouze část portrétů jest poškozena (většinou v obličejových partiích). Nábytek Arcovský pochází většinou z XIX. století, pouze něco málo biedermeier. Ostatní starožitný nábytek, vykládaný (XVII. a XVIII. stol.) pochází ze zámku Prus (Prauss) u Vratislavi a jest žerotínský.“⁴⁶ Současně připojuje informaci, že žerotínského majetku bylo v roce 1928 jeden a půl vagonů a prosí, „aby bylo zařízeno, aby byl žerotínský nábytek včetně lustrů a obrazů z Prus a zbytku žerot. archivu z Prus zajištěn a zvláště uskladněn, jelikož je nebezpečí, že bude dán při provádění kolonisace v obci dosud jen Němci obývané dán (sic!) místnímu činiteli jako stará veteš kolonistům k dispozici.“ Mornstein se po válce dlouhodobě zasazoval o to, aby byl všechn majetek Žerotínů svezem do Bludova, kde se mělo zřídit muzeum tohoto rodu. Dokonce s tím souhlasila i Národní kulturní komise,⁴⁷ u níž Mornstein projednával, aby byl zámek Bludov prohlášen za zámek I. kategorie, a tedy získal zámek i jeho vnitřní mobiliář ochranu a nebyl rozchvácen. Se zřízením muzea souhlasilo i Moravské muzeum v Brně, které by převzalo nad novou institucí záštitu.⁴⁸ Okolnosti tomu nakonec chtěly jinak, ministerstvo zemědělství a NPF zámek Bludov přidělily jako rekreační objekt,⁴⁹ vnitřní mobiliář byl eliminován a převezen do sběrný ve Velkých Losinách. Žádné předměty z hošťálkovského zámku tedy nebyly do Bludova odvezeny.

III./3. Eliminace zámku, třídění a odvoz mobiliáře

Eliminace zámku Hošťálkovy byla provedena současně s linhartovským zámkem v listopadu 1948 Emou Charvátovou z Národní kulturní komise. Ta inventář vytřídila a 79 předmětů prohlásila za státní kulturní majetek.⁵⁰ O rok později měl být v zámku otevřen sociální ústav, avšak stále nebyl odvezen původní zámecký mobiliář, což opakovaně nový vlastník (Diecézní svaz sociální práce Církve československé) urgoval.⁵¹ O stavu mobiliáře se dozvídáme také ze zprávy Karla Černožského, dřívějšího ředitele Slezského muzea v Opavě a ředitele Zemského muzea v Brně, z 22. listopadu 1949. „Byl jsem přednedávnem pozván MNV v Krnově k poradě o nové instalaci sbírek místního muzea. Při té příležitosti jsem navštívil zámek v Hošťálkových. Umělecké a kulturně-historické sbírky tohoto zámku byly již zástupcem NKK prohlédnuty a vytrženy. Všechn tento materiál je dnes uložen v jedné místnosti, bohužel tak, že není dosti dobře možné podrobněji se s ním obeznámit. Přesto jsem ve skupině, která je určena pro Fond

46 NPÚ, územní odborné pracoviště v Brně, Archiv bývalého Státního památkového úřadu pro Moravu a Slezsko v Brně, sl. Hošťálkovy, č. P89/66, Dopis Karla Mornsteina Státnímu památkovému úřadu pro Moravu a Slezsko v Brně, 11. 10. 1945.

47 NA, f. SPS Praha, kart. 82, sl. Bludov, Zpráva Emy Charvátové, v níž vyslovuje názor, aby byl zamítnut návrh zřídit v Bludově rekreační středisko. Současně NKK doporučuje, aby stavba včetně mobiliáře zůstala zachována jako celek jako zvláštní muzeum Žerotínů – Bludov, zámek, správa o povaze a stavu.

48 NA, f. SPS Praha, kart. 82, sl. Bludov, Dopis Zemského muzea v Brně Národní kulturní komisi v Praze, 10. 9. 1947.

49 Přidělení zámku Bludov energetickým podnikům jako rekreační objekt vzbudil ohlas i ve veřejném tisku – mj. -k-, *Podív nad rozhodnutím ministerstva zemědělství. Zámek Bludov rekreačním místem?*, Slovo Národa, č. 211, 10. 9. 1947.

50 NA, f. SPS Praha – Dodatky, kart. 135, sl. Hošťálkovy, Zámek Hošťálkovy – Inventář převezený do zámku v Bruntále.

51 NA, f. SPS Praha, kart. 180, sl. Hošťálkovy, Dopis Krajského národního výboru v Ostravě Národní kulturní komisi v Praze, 12. 1. 1950.

*národní obnovy (sic!).⁵² zjistil předměty muzeální nebo galerijní povahy, o které by zcela nepochybně mělo zájem buďto Slezské muzeum v Opavě – to především, nebo Městské muzeum v Krnově. Mám na mysli např. starý cín, v tom též datovaný a s řemeslníckými emblémy, z 18. století nebo např. olejomalbu Charitas romana od Nogariho ve stylu ital. manýristů z poč. 18. století.*⁵³ Díky Černohorského intervenci a opakovaných urgencích diecézního svazu byl mobiliář postupně ze zámku odvážen. První jeho část byla převezena 8. prosince téhož roku do muzea v Krnově, jednalo se o více než 90 věcí. V dochovaném seznamu⁵⁴ jsou uvedeny především různé části vojenské výstroje a výzbroje, 21 halaparten, stará slezská skříň či znak roku Arco (který je jako jediný z tohoto sovu ve sbírce Městského muzea v Krnově dochován i dnes, zapsán byl do sbírky ovšem až v roce 1989).⁵⁵ Za pozornost stojí i přípis na onom seznamu, že jsou veškeré věci značně poškozené.⁵⁶ Je tedy trochu překvapivé, že jako první byly ze zámku odvezeny předměty převážně vojenské ve špatném technickém stavu, nikoli ty kulturně a umělecky cenné. Ty byly do Krnova odvezeny až 4. května 1950. Jednalo se o 120 předmětů, především obrazů a grafických listů.⁵⁷ Na seznamu jsou uvedena pouze čísla předmětů dle inventáře vyhotoveného NPF, který se nám ovšem nedochoval. Jeden z obrazů má číslo 1338, je tedy patrné, že bylo v zámku minimálně tolik předmětů. Absenci inventáře NPF vyvažuje alespoň skutečnost, že všechny předměty byly důsledně označovány štítky s přípisem „Hošťálkovy“ a pořadovým číslem, které se na nich ve velké míře nachází i dnes.

Mobiliář nezůstal v krnovském muzeu pohromadě dlouho. V polovině června 1950 ředitelství Slezského muzea napsalo Městskému muzeu v Krnově, že podle rozhodnutí NKK v Praze sbírky ze slezských zámků, pokud jsou muzeálního charakteru, mají být uloženy ve Slezském muzeu v Opavě. „Žádáme Vás proto, abyste nám laskavě ty objekty, které mají význam pro celou zemi Slezskou, zejména pak ty, které jsou původu cizozemského, postoupili. [...] Podotýkáme, že nemáme námitek, aby ve Vašem muzeu z těchto zámeckých sbírek zůstaly ty objekty, které mají zvláštní význam pro okres Krnov a které do Vašeho muzea patří.“⁵⁸ V Krnově bylo vybráno více než 50 nejhodnotnějších předmětů a v červenci 1950 byly převezeny do Opavy.⁵⁹ Mezi nimi i Černohorským zmíněný obraz Caritas Romana od Nogariho.

Teprve 6. června 1950, měsíc po převozu předmětů do Krnova, bylo ze zámku odvezeno i 79 předmětů prohlášených Emou Charvátovou z NKK v listopadu 1948 za státní kulturní majetek, a to do sběrný NKK v zámku Bruntál.⁶⁰ Jednalo se mj. o 22 olejomalb, sedm zrcadel, několik židlí a lustrů či dvojí sáně. Na bruntálském zámku nebyly předměty uloženy dlouho,

52 Správně by mělo být pro Národní pozemkový fond.

53 NA, f. SPS Praha, kart. 180, sl. Hošťálkovy, Dopis Karla Černohorského Národní kulturní komisi v Praze, 22. 11. 1949.

54 NA, f. SPS Praha – Dodatky, kart. 154, sl. ONV Bruntál, Muzejní věci ze zámku Hošťálkovy převzaté MNV v Krnově pro Městské muzeum Krnov, 8. 12. 1949 (opis).

55 Městské muzeum Krnov, př. č. 151/89.

56 Vzhledem ke špatnému stavu předmětů je možné, že krom rodového znaku nebyly nikdy do sbírek muzea zapsány. Nabízí se ovšem i možnost, že předměty nebyly označeny štítky dokládající jejich původ v zámku v Hošťálkovech a jsou tedy v krnovském muzeu vedeny bez určení původu.

57 NA, f. SPS Praha, kart. 180, sl. Hošťálkovy, Převzetí muzejních věcí ze zámku Hošťálkovy Místním národním výborem v Krnově, 4. 5. 1950 (opis).

58 Tamtéž, Dopis Slezského muzea v Opavě Městskému muzeu v Krnově, 15. 6. 1950.

59 NA, f. SPS Praha – Dodatky, kart. 161, sl. Opava, Potvrzení převzetí předmětů ze zámku Hošťálkovy Slezským muzeem v Opavě v červenci 1950, uložených v Městském muzeu v Krnově – Dopis Slezského muzea v Opavě Národní kulturní komisi v Praze, 14. 12. 1950.

60 NA, f. SPS Praha – Dodatky, kart. 135, sl. Hošťálkovy, Zámek Hošťálkovy – Inventář převezenny do zámku v Bruntále; NA, f. SPS Praha, kart. 180, sl. Hošťálkovy, Zámek Hošťálkovy – Inventář převezenny do zámku v Bruntále.

jelikož brzy nato byl zámek Bruntál vyklizen pro vojenské účely⁶¹ a svozový mobiliář převezen do Lednice.⁶² Srovnáním bruntálského a lednického seznamu zjistíme, že do Lednice byl převezen mj. i polní oltáříček či stojan na květiny, které se na bruntálském seznamu nenachází. Oproti tomu se do Lednice nepřevezly dva obrazy, které měly být odvezeny patrně na zámek v Bouzově a plechový erb a dvoje sáně, které se měly nacházet ve Velkých Losinách.⁶³ Cesta hošťálkovského mobiliáře ovšem přesunem do Lednice nekončí. Prostory lednického zámku byly v 50. letech uvolňovány pro Myslivecké muzeum a část svozového mobiliáře byla převezena na jiná místa. Předměty z Hošťálkov prohlášené za státní kulturní majetek jsou dnes ve správě Národního památkového ústavu a našli bychom je na zámcích v Jaroměřicích nad Rokytnou, na zámku Bítov či v Lednici.

Poté, co se roku 1962 změnilo zaměření zámku v Hošťálkovech na ústav sociální péče pro mentálně postižené ženy, byly odvezeny pryč další předměty z původního mobiliáře. Převezeny byly do Muzea v Bruntále a roku 1965 zapsány do sbírky. Jedná se především o nábytek, užité předměty (vázy, misky, talíře) a několik grafických listů. Dnes je ve sbírce Muzea v Bruntálu evidováno 66 předmětů z Hošťálkov.

Co se stalo s ostatním zámeckým mobiliářem, který nebyl odvezen, úplně přesně netušíme. Prozatím se nepodařilo nalézt soupis vnitřního zařízení provedený Národním pozemkovým fondem, ale vzhledem k seznamům k převozu do Bruntálu, Krnova a Opavy, kde se objevuje položka s nejvyšším číslem 1338, bylo jich podstatně více, než je nám dnes známo. Mezi nimi byl ovšem i užitkový inventář, který se ve většině případů rozprodával na místě místním občanům. Sama NKK si při evidenci dřívější dokumentace v roce 1958 v poznámce uvedla: „*Jak bylo naloženo s dalším vnitřním zařízením, není nám známo. Podle inventárních čísel uvedených v seznamech soudíme, že se jedná asi o 1350 inventárních předmětů, a že většinu z těchto likvidoval jiný úřad, pravděpodobně ministerstvo zemědělství.*“⁶⁴

Třídění zámeckého mobiliáře ze strany Národní kulturní komise a následný výběr cenných předmětů prohlášených za státní kulturní majetek provázely z dnešního pohledu i úsměvné situace. V případě hošťálkovského zámku se jedná o rozdělení portrétů manželského páru. Portrét Jana Jáchyma hraběte ze Žerotína, jenž vlastnil zámek Velké Losiny a roku 1710 zakoupil panství Bludov, za státní kulturní majetek označen nebyl a dnes se tak nachází ve sbírce Slezského zemského muzea. Oproti tomu portrét jeho manželky Ludoviky Vilemíny z Lilgenau, hraběnky Žerotínové (jejichž sňatkem získali Žerotínové polské panství Prusy), byl za státní kulturní majetek prohlášen a odvezen nejprve do Bruntálu a dnes je umístěn na zámku v Jaroměřicích nad Rokytnou. Tato volba je o to překvapivější, že obraz hraběte je v relativně dobrém technickém stavu, kdežto podobizna jeho manželky má v obličejové partii protržené plátno.

V části studie věnující se zámku v Linhartovech byla podrobně popsána činnost podniku Karla Ditricha v Brně. I na tomto místě se u aukčního domu na chvíli zastavíme, jelikož prostřednictvím brněnské aukce konané ve dnech 26. a 27. dubna 1950 byly prodány dva obrazy ze zámku Hošťálkovy. Jednalo se o olejomalby na plátně v oválném zlaceném

61 Václav ŠTĚPÁN, *Historie zámku Bruntál*, Bruntál 1998, s. 50.

62 NA, f. SPS Praha – Dodatky, kart. 135, sl. Hošťálkovy, Zámek Hošťálkovy – Soupis inventáře převezeného do lednického zámku.

63 Sáně se podařilo dohledat ve správě Národního památkového ústavu a jsou uvedeny v seznamu dohledaných předmětů, která je součástí této studie.

64 NA, f. SPS Praha, kart. 180, sl. Hošťálkovy, Opis dopisu Státní památkové správy v Praze Finančnímu odboru rady Obvodního národního výboru v Praze, 14. 6. 1958.

Obr. 1: *Portrét hraběte Johanna Jáchyma ze Žerotína, olej na plátně, počátek 18. století.*
SZM, inv. č. U 2766 A.

plasticky zdobeném rámu, představující portréty dívek od neznámého autora a byly vydraženy za celkovou částku 5.900,-.⁶⁵ Další předměty z Hošťálkov nebyly dle dochovaných aukčních katalogů a strojopisných soupisů na aukcích draženy.

III./4. Zámecká knihovna

Konfiskace vnitřních mobiliářů zámků se týkala i bohatě vybavených šlechtických knihoven. Nakládání s knihovními fondy na území Slezska se dlouhodobě věnuje Barbora Nebeská z Národního muzea v Praze,⁶⁶ která poukázala na tristní dochování slezských knihoven jako celků oproti knihovnám českým a moravským. V Čechách se dochovalo 264 zámeckých knihoven, na Moravě 94 z celkového počtu 230 před roku 1945, oproti tomu ve Slezsku je doloženo před roku 1945 knihoven 47, dochovala se ovšem ve větším rozsahu pouze knihovna ze zámku Bruntál a další zámecké knihovny jsou doloženy pouze torzovitě několika nalezenými svazky. Příčiny tohoto stavu jdou logicky ruku v ruce se stavem zámků a jejich vnitřních mobiliářů – zámky byly poničené, často neuzamčené, vystavené vlivům počasí i zlodějům, a předně byla země slezská pro Národní kulturní komisi oblastí značně vzdálenou a periferní, a tedy trvalo dlouho, než byly zámky vytríděny a padlo rozhodnutí o novém přidělcí objektů i mobilií. Na

⁶⁵ MZA, f. Karel Ditrich, Výstavní a aukční síně Brno (H 984), kart. 4, sl. Hošťálkovy, inv. č. 86/4, Vyúčtování inventářů ze zámku Hošťálkovy. Předměty prezentovány v katalogu aukce: Výstava a aukce, národní správa fy K. Ditrich, výstavní a aukční síně, duben 1950 (katalog) – uloženo: MZA, f. Karel Ditrich, Výstavní a aukční síně Brno (H 984), kart. 4.

⁶⁶ Barbora NEBESKÁ – Petr MAŠEK, *Slezské zámecké knihovny* (kat. výst.), Státní zámek Hradec nad Moravicí, Národní památkový ústav, 2021; Barbora NEBESKÁ, *Slezské zámecké knihovny na okraji zájmu*, Acta Musei Nationalis Pragae – Historia litterarum 68/1–2, 2023, s. 42–52.

vině je ovšem i nesystematičnost převozů knižních svozů, špatná evidence i nekompetentnost pověřených orgánů.⁶⁷

Knihovnu na zámku Hošťálkovy prokazatelně budovaly dva šlechtické rody, a to Skrbenští z Hříště a hraběcí rod Arco. Po její konfiskaci byla roku 1951 převezena knižním referentem Františkem Chaloupkou do Slezské studijní knihovny v Opavě, blíže není místo specifikováno. Ve zprávě Státní památkové správy je uvedeno, že byl předložen depozitní revers a bylo knižním referentem přislíbeno, že svezené knihovny budou vytříděny, proveden soupis kulturně cenných knih a seznam posléze zaslán NKK. V evidenci Státní památkové správy se tyto soupisy ovšem nenalézaly ani na počátku 60. let, správa je v Opavě opakovaně urgovala.⁶⁸ Je pravděpodobné, že knihovna místo vytřídění byla postupně rozptýlena, čemuž nasvědčuje i dohledání některých jejich svazků v antikvariátech. Pouze několik desítek knih se podařilo identifikovat v knihovním fondu Slezského zemského muzea. (Dohledání knih z Linhartov bylo ovšem prozatím neúspěšné).

Obdobně jako nám napomáhají nalepené štítky na jednotlivých předmětech zámeckého mobiliáře doložit jejich původ ze zámku Hošťálkovy, u knižních svazků plní tuto funkci vlepená exlibris věnovaná rodu Arco či nesoucí označení „Gotschdorf“ (německý název Hošťálkov).

III./5. Současný stav – dohledané předměty ze zámku Hošťálkovy

Dohledat předměty z Hošťálkov ztěžuje především absence inventáře sepsaného Národním pozemkovým fondem, čítající minimálně 1338 položek. O tento inventář se v minulosti opíral jak samotný NPF, tak i Národní kulturní komise a následně muzea, do nichž byly předměty odváženy – Muzeum v Bruntále, Městské muzeum Krnov i Slezské zemské muzeum v Opavě. V dochované korespondenci a reversech převzatých předmětů jsou bohužel uváděna pouze inventární čísla, a nikoli podrobnější popis předmětů. Jelikož tento inventář nemáme, jsme nuceni pracovat pouze s dochovanými štítky na předmětech. U grafických listů je situace o to složitější, jelikož grafické listy byly v minulosti často kvůli úspoře místa z původních rámců vyjmuty, a tak se jediné vodítko určující jejich původ nenávratně ztratilo.

Předměty z Hošťálkov se podařilo dohledat ve čtyřech pamět'ových institucích. Níže přinášíme jejich soupis dle současných vlastníků, u nichž je uveden popis díla, stávající přírůstkové a inventární číslo a v závorce číslo uvedené na štítku.

Městské muzeum Krnov

1. Štvanice na zajíce, olej na plátně, 18. století, 179 × 121 cm, př. č. 17/61, inv. č. MG 17 (č. 388)
2. Portrét kardinála Lva Skrbenského z Hříště, kolorovaná fotografie, první polovina 20. století, 46 × 62 cm, př. č. 20/61, inv. č. MG 322 (č. 382)
3. Portrét hraběte Thuna v důstojnickém oděvu, olej na plátně, 1919, 55,5 × 69 cm, př. č. 29/61, inv. č. MG 29 (č. 1332)
4. Mladá žena v bílém šatě s krajkovým límcem a červeným pláštěm, olej na plátně, počátek 20. století, 54 × 68,5 cm, př. č. 45/61, inv. č. MG 45 (č. 413)
5. Portrét dívky v bílém šatě s jemnou krajkou a červeným pláštěm, olej na plátně, počátek 20. století, 54 × 68,5 cm, př. č. 46/61, inv. č. MG 46 (č. 414)

⁶⁷ B. NEBESKÁ, *Slezské zámecké knihovny*, s. 44.

⁶⁸ NA, f. SPS Praha – Dodatky, kart. 161, sl. Opava, Záznam o svěření depozit Národní kulturní komisí do sbírky Slezského zemského muzea.

6. Portrét šlechtice, olej na plátně, poč. 20. století, 54 × 67,5 cm, př. č. 47/61, inv. č. MG 47 (č. 415)
7. Portrét ženy se spletenými vlasy a modrým čepcem, olej na plátně, 19. století, 54 × 70 cm (ovál), př. č. 76/61, inv. č. MG 76 (č. 1337)
8. Portrét muže s krátkými šedivými vlasy a plnovousem, olej na plátně, 19. století, 53 × 70 cm (ovál), př. č. 77/61, inv. č. MG 77 (č. 417)
9. Giuseppe Molteni, Žena u zповědníka, olej na plátně, kolem 1850, 81 × 114 cm, př. č. 99/61, inv. č. MG 99 (č. 749)
10. Myslivecký interiér se skupinou postav sedících u stolu, akvarel, první polovina 20. století, 40,5 × 50,5 cm, př. č. 205/61, inv. č. MG 205 (č. 467)
11. Portrét muže s černým motýlkem a bílou vestou, olej na plátně, 19. století, 55 × 68,5 cm, př. č. 236/61, inv. č. MG 236 (č. 418)
12. Portrét Karla barona von Mattencloit, olej na plátně, 1814, 49 × 65 cm, př. č. 237/61, inv. č. MG 237 (č. 420)
13. Portrét Thekly baronky von Mattencloit, olej na plátně, 1824, 53 × 70 cm, př. č. 238/61, inv. č. MG 238 (č. 416)
14. Jan Davidsz. de Heem (předloha), Josef Stöber (rytec), Oltární svátost, mědiryt, 18. století, 32 × 36 cm, př. č. 244/61 (č. 1319)
15. Johann Leonhard Appold, Goetz von Berlichingen, oceloryt, 19. století, 13,5 × 16 cm, př. č. 253/61 (č. 441)
16. Fr. Bartek (předloha), Odpočinku při útěku do Egypta, lept, 18 × 23,5 cm, př. č. 256/61 (č. 1321)
17. Georg Emanuel Opiz (předloha), Johann Christian Ernst Müller (rytec), To je moje žena! (Es ist mein Weib!), barevná mezzotinta, 19. století, 58 × 44 cm, př. č. 302/61 (č. 436)
18. Friedrich Matthäi (předloha), C. Müller (rytec), Nevěsta Messinská, barevná mezzotinta, 19. století, 58 × 45 cm, př. č. 303/61 (č. 435)
19. C. Böhme (předloha), B. Kehse (rytec), Pruský královský pár, mezzotinta, 19. století, 37 × 27 cm, př. č. 304/61 (č. 438)
20. Georg Melchior Kraus (předloha), Johann Christian Ernst Müller (rytec), Wallensteins Lager, barevná mezzotinta, 19. století, 50,5 × 38 cm, př. č. 305/61 (č. 434)
21. Ernst Stückelberg (předloha), Johann Burger (rytec), Faust a Markéta, mědiryt, 19. století, 40,5 × 31,5 cm, př. č. 307/61 (č. 429)
22. Joseph Vivien (předloha), Cornelius Martinus Vermeulen (rytec), Hraběnka Agnes Francoise Letouchier Arco, mědiryt, 1700, 33 × 44,5 cm, př. č. 311/61 (č. 502)
23. Raffael Santi (předloha), Domenico Rossi (rytec), Bitva u Milvijského mostu, mědiryt, počátek 18. století, 170 × 69 cm, př. č. 313/61 (č. 422)
24. Franciszek Smugliewicz (předloha), Marco Carlo Romano (rytec), Scéna v paláci, mědiryt, 18. století, 88 × 56,5 cm, př. č. 314/61 (č. 424)
25. Francesco Panini (předloha), Giovanni Volpato (rytec), Veduta della Piazza della Sacrosanta Basilica Lateranense, mědiryt, 1778, 70,5 × 50 cm, př. č. 315/61 (č. 423)
26. Karl Rahl (předloha), Christian Mayer (rytec), Král Otto shromažďuje kolem svého trůnu vědy a umění, litografie, 19. století, 87,5 × 26,5 cm, př. č. 316/61 (č. 471)

27. A. Nahl, Thekla und Seni, barevná litografie, 19. století, 45,5 × 58,5 cm, př. č. 318/61 (č. 439)
28. A. Nahl, Rozloučení (Scheidet!), barevná litografie, 19. století, 45 × 58 cm, př. č. 319/61 (č. 999)
29. Znak rodu Arco, železný, 119 × 87 cm, př. č. 151/89 (č. nezjištěno)
30. Kalich, odlitek z bílého kovu, dekor – alegorie čtyř andílků a květiny, cínová poklička Ø10,5 cm, výška kalichu 21,5 cm, př. č. 1254/61 (č. nezjištěno)
31. Talíř cínový se šlechtickým znakem a květinovým dekorem, monogram I-M-K, Ø 34 cm, v 4 cm, př. č. 1255/61 (č. nezjištěno)
32. Talíř cínový, na spodu dna květovaná ražba o průměru 11 cm, Ø 31,8 cm, př. č. 1256/61 (č. 828)
33. Talíř cínový se šlechtickým znakem a květinovým dekorem, Ø 31,5 cm, v. 3 cm, př. č. 1257/61 (č. 620)
34. Talíř cínový se šlechtickým znakem a květinovým dekorem, zn. I.M.K., Ø 32,4, v. 3,5 cm, př. č. 1258/61 (č. 619)
35. Talíř cínový se dvěma šlechtickými znaky a květinovým dekorem, Ø 32 cm, v. 3,5 cm, př. č. 1259/61 (č. 621)
36. Talíř cínový, znak s dvouhlavou orlicí, květovaný dekor, Ø 22 cm, v. 1,5 cm, př. č. 1260/61 (č. 829)
37. Talíř cínový, s rodovým znakem a květinovým dekorem, Ø 22 cm, v. 1,5 cm, př. č. 1261/61 (č. 830)
38. Kotlík lihový na ohřívání vody, nikl. plech, celkový tvar podoba kadidla, v. 40,5 cm, př. č. 1494/61 (č. 824)
39. Svícen, majolika, modrý dekor, v 23,5 cm, př. č. 1500/61 (č. 203)
40. Svícen, majolika, modrý dekor, v 23,5 cm, př. č. 1501/61 (č. 202)
41. Prachovka, rohovina neúplná, tvar polní láhve, d. 15 cm, př. č. 29/62 (č. 788)
42. Kalamář, tepaný z mosazného plechu, uprostřed svícen na dubovém listu, př. č. 162/62 (č. 352)
43. Kopí lovecké, d. 214 cm, př. č. 50/63 (č. 804)
44. Sponton saský, s královskou korunkou a monogramem SAR, d. 220,5 cm, př. č. 53/63 (č. 805)
45. Sponton saský, s královskou korunkou a monogramem SAR, d. 220 cm, př. č. 54/63 (č. 802)
46. Kopí rakouské, husarské, hrot tříhran, d. 284 cm, př. č. 56/63 (č. 816)
47. Kopí pruské s prstencem, d. 264 cm, př. č. 57/63 (č. 815)
48. Kopí rakouské, husarské, hrot tříhran, d. 285 cm, př. č. 58/63 (č. 817)
49. Sponton ozdobný, rostlinný ornament s 2 znaky, d. 230 cm, př. č. 850/63 (č. 234)
50. Pila válečná, d. 219 cm, př. č. 854/63 (č. 976)

**Obr. 2: Myslivecký interiér zámku v Hošťálkovech
se skupinou postav sedících u stolu, akvarel, první polovina 20. století.
Městské muzeum Krnov, inv. č. MG 205.**

Muzeum v Bruntále

51. Wilhelm Giese, Berlín – Alexanderplatz, litografie, první polovina 20. století, 38 × 30 cm, př. č. H66/2025 (původní př. č. 511/65, inv. č. BR 1706)
52. Pocestný před kostelem, reprodukce kresby, nedatováno, př. č. H65/2025 (původní př. č. 512/65, inv. č. BR 1707)
53. Francois Hegi, Krajina s figurální stafáží, nedatováno, 42 × 53 cm, př. č. H67/2025 (původní př. č. 513/65, inv. č. BR 1708)
54. Ukřižovaný, dřevěný kříž s postavou Krista, př. č. 510/65, BR 1705
55. Ukřižování, dřevěný kříž s cínovou postavou Krista, př. č. H43/2023 (původní př. č. 454/65, inv. č. BR 1476)
56. Francouzská pohovka s květinovým potahem, př. č. 475/65, inv. č. BR 1669
57. Sedačka na esovitě zkřížených nožkách, př. č. 468/65, inv. č. BR 1670
58. Pohovka, zadní nohy zkráceny, př. č. 476/65, inv. č. BR 1401
59. Židle, druhé rokoko, opěradlo bohatě vyřezávané, př. č. 470/65, inv. č. BR 1406
60. Židle, řezba rodového znaku, př. č. 471/65, inv. č. BR 1405
61. Židle, řezba rodového znaku, př. č. 472/65, inv. č. BR 1404
62. Židle, řezba rodového znaku, př. č. 473/65, inv. č. BR 1403
63. Křeslo, př. č. 474/65, inv. č. BR 1616
64. Křeslo, př. č. 475/65, inv. č. BR 1402

65. Kabinet černý s nástavcem se zlacením, př. č. 468/65, inv. č. BR 1671
66. Skříňka, mořené smrkové dřevo, př. č. 478/65, inv. č. BR 1672
67. Příborník, černý, reliéfně řezany, př. č. 28/96 (původní př. č. 461/65, inv. č. BR 1665)
68. Dvoudvěřová skříň s dolní přihrádkou, intarzie, ozdobné kování, př. č. 15/67
69. Dvoudvěřová skříň, př. č. 14/67
70. Stůl dřevěný, neobarokní, př. č. H101/2025
71. Stůl obdélný, černý, reliéfně řezaný, př. č. 29/96 (původní př. č. 460/65, inv. č. BR 1664)
72. Hrací stůlek, vrchní deska s intarzií, př. č. H102/2025 (př. č. 464/65, inv. č. BR 1666)
73. Hrací stůlek, intarzie s ústředním motivem hvězdice, př. č. 465/65, inv. č. BR 1667
74. Stůlek obdélný, vrchní deska intarzovaná slámou, př. č. 466/65, inv. č. BR 1668
75. Zrcadlo broušení, rám zlacený s řezbou, př. č. 449/65, inv. č. BR 1659
76. Zrcadlo broušené, černý rám zdobený sloupky, př. č. H97/2025 (původní př. č. 450/65, inv. č. BR 1660)
77. Zrcadlo broušené, černý zdobený rám, př. č. H106/2023 (původní př. č. 452/65, inv. č. BR 1662)
78. Zrcadlo nástěnné, př. č. H100/2025
79. Porcelánová váza válcového tvaru, př. č. H23/2025 (původní př. č. 514/65, inv. č. BR 1709)
80. Porcelánová váza válcového tvaru, př. č. H24/2025 (původní př. č. 515/65, inv. č. BR 1710)
81. Cínový barokní svícen, př. č. 451/65, inv. č. BR 1661
82. Cínový barokní svícen, př. č. 453/65, inv. č. BR 1663
83. Mísa oválná, modrý dekor šátečků, př. č. 480/65, inv. č. BR 1673
84. Mísa kulatá, modrý dekor s hady, př. č. 481/65, BR 1674
85. Kulatá poklice od polévkové mísy, př. č. 482/65, inv. č. BR 1675
86. Omáčník, modrý dekor šátečků, př. č. 483/65, inv. č. BR 1676
87. Miska roubovitého tvaru se dvěma oušky, př. č. 484/65, inv. č. BR 1677
88. Omáčník roubovitého tvaru se dvěma oušky, př. č. 485/65, inv. č. BR 1678
89. Kávová konvice s kulatým víčkem, př. č. 486/65, inv. č. BR 1679
90. Talíř, př. č. H99/2025 (původní př. č. 1891/63, inv. č. BR 1842)
91. Litý reliéfní talíř, př. č. 18/66, inv. č. BR 1716
92. Talíř s dekorem, uprostřed alianční znak, př. č. H99/2025 (původní př. č. 487/65, inv. č. BR 1680)
93. Talíř s dekorem, uprostřed alianční znak, př. č. H99/2025 (původní př. č. 488/65, inv. č. BR 1681)
94. Talíř s dekorem, uprostřed alianční znak, př. č. H99/2025 (původní př. č. 489/65, inv. č. BR 1682)
95. Talíř s dekorem, uprostřed alianční znak, př. č. H99/2025 (původní př. č. 490/65, inv. č. BR 1683)
96. Talíř s dekorem, uprostřed alianční znak, př. č. H99/2025 (původní př. č. 491/65, inv. č. BR 1684)
97. Talíř s dekorem, uprostřed alianční znak, př. č. H99/2025 (původní př. č. 492/65, inv. č. BR 1685)

Obr. 3: Talíř cínový, znak s dvouhlavou orlicí.
Městské muzeum Krnov, př. č. 1260/61, foto autorka.

98. Talíř s dekorem, uprostřed alianční znak, př. č. H99/2025 (původní př. č. 493/65, inv. č. BR 1686)
99. Talíř s dekorem, uprostřed alianční znak, př. č. H99/2025 (původní př. č. 494/65, inv. č. BR 1687)
100. Talíř s dekorem, uprostřed alianční znak, př. č. H99/2025 (původní př. č. 495/65, inv. č. BR 1688)
101. Talíř s dekorem, uprostřed alianční znak, př. č. H99/2025 (původní př. č. 496/65, inv. č. BR 1689)
102. Miska na omáčku s víkem a výřezem, př. č. H99/2025 (původní př. č. 497/65, inv. č. BR 1693)
103. Miska roubovitého tvaru se dvěma oušky, př. č. H99/2025 (původní př. č. 498/65, inv. č. BR 1694)
104. Mísa trojcípá s květinovým dekorem, př. č. 506/65, inv. č. BR 1701
105. Schránka na krupici, modrý dekor, př. č. 507/65, inv. č. BR 1702
106. Svěrák na řezání šunky, př. č. H135/2023 (původní př. č. 508/65, inv. č. BR 1703)
107. Keramická dlaždička s figurálním dekorem, př. č. H98/2025 (původní př. č. 499/65, inv. č. BR 1695)
108. Keramická dlaždička s figurálním dekorem, př. č. H98/2025 (původní př. č. 500/65, inv. č. BR 1696)

109. Keramická dlaždička s figurálním dekorem, př. č. H98/2025 (původní př. č. 501/65, inv. č. BR 1697)
110. Keramická dlaždička s figurálním dekorem, př. č. H98/2025 (původní př. č. 502/65, inv. č. BR 1698)
111. Keramická dlaždička s figurálním dekorem, př. č. H98/2025 (původní př. č. 503/65, inv. č. BR 1699)
112. Keramická dlaždička s figurálním dekorem, př. č. H98/2025 (původní př. č. 505/65, inv. č. BR 1700)
113. Kachel ve tvaru karyatidy, př. č. 457/65, BR 1717
114. Kachel ve tvaru karyatidy, př. č. 458/65, BR 1718
115. Kachel oválný s reliéfem andílka, př. č. 459/65, inv. č. BR 1719
116. Podstavec petrolejové lampy, litina, př. č. 509/65, inv. č. BR 1704
117. Podstavec petrolejové lampy, zdobený, př. č. 455/65, inv. č. BR 1477
118. Táhlo ke zvonku, př. č. H97/2023
119. Manipul, př. č. H96/2023 (č. 1367)
120. Štola, př. č. H95/2023 (č. 1362)
121. Zhášedlo na svíce, př. č. H94/2023
122. Oltářní svícen, př. č. H93/2023
123. Palla, př. č. H92/2023
124. Přenosná závěsná kadidelnice, př. č. H91/2023

Slezské zemské muzeum

125. Eduard von Michalkowski, Portrét dámy, olej na plátně, 1905, 77 × 57 cm, př. č. G0911, inv. č. U 1068 A (č. 398)
126. Carl Martin Ebersberg, Jindřich hrabě Arco na koni před panstvím Hošťálkovy, olej na plátně, 1864, 60,5 × 72,5 cm, př. č. G0912, inv. č. U 1228 A (č. 395)
127. Portrét Ludvíka XIV., olej na plátně, 18. století, 41 × 33,5 cm (ovál), př. č. G0902, inv. č. U 1724 A (č. 411)
128. Portrét Zoe svobodné paní von Mettenclouit roz. Skrbensky, olej na plátně, kolem poloviny 19. století, 85 × 64,5 cm, př. č. G0913, inv. č. U 1961 A (č. 1334)
129. Portrét kněze, olej na plátně, první polovina 19. století, 41 × 31,5 cm, př. č. G0905, inv. č. U 2204 A (č. 1335)
130. Portrét kanovníka Karla von Kloch-Kornitz, olej na plátně, 18. století, 62 × 48 cm, př. č. G0903, inv. č. U 2268 A (č. 1336)
131. Portrét hraběnky Martinitz, pastel na papíře, konec 18. století, 53 × 42,5 cm, př. č. G0904, inv. č. U 2293 A
132. Ferdinand Julius hrabě Troyer z Troyersteinu, olej na plátně, patrně 19. století, 90 × 72 cm, př. č. G0910, inv. č. U 2309 A (č. 402)
133. Jan Michael Millitz, Portrét duchovního, olej na plátně, 1758, 90 × 72 cm, př. č. G0909, inv. č. U 2310 A (č. 1331)
134. Portrét dámy, olej na plátně, 18. století, 41 × 33 cm (ovál), př. č. G0898, inv. č. U 2444 A (č. 405)

135. Portrét dámy, olej na plátně, 18. století, 41 × 33 cm (ovál), př. č. G0899, inv. č. U 2445 A (č. 406)
136. Portrét šlechtice v brnění, olej na plátně, 18. století, 47 × 37 cm (ovál), př. č. G0901, inv. č. U 2446 A (č. 410)
137. Portrét pána (patrně Karel starší ze Žerotína), olej na plátně, 18. století, 47 × 37 cm (ovál), př. č. G0900, inv. č. U 2447 A (č. 409)
138. Portrét hraběte Johanna Jáchyma ze Žerotína, olej na plátně, poč. 18. století, 94 × 74,5 cm, př. č. U68.35, inv. č. U 2766 A (č. 396)
139. Portrét baronky Viktorie Strachwitzové, olej na plátně, 19. století, 65 × 56 cm, př. č. G0908, inv. č. U 3192 A (č. 1333)
140. Giuseppe Nogari, Caritas Romana, olej na plátně, 1700, 100 × 75 cm, př. č. G0914, inv. č. U 3435 A (č. 394)
141. Mořský záliv, olej na plátně, poč. 19. století, 90 × 118,5 cm, př. č. G0917, inv. č. U 3453 A (č. 393)
142. Krajina se stádem, olej na plátně, 18. století, 52,5 × 76 cm, př. č. G0907, inv. č. U 2270 A (č. 400)
143. Krajina, olej na plátně, kolem 1860, 63 × 140 cm, př. č. G0916, inv. č. U 3460 A (č. 392)
144. Joseph Vivien (předloha), Cornelius Martinus Vermeulen (rytec), Hraběnka Agnes Francoise Letouchier Arco, mědiryt, 1700, 45,5 × 34,5 cm, př. č. G61.294, inv. č. U 31 G (č. nezjištěno)
145. August Karl Graf von Seinsheim (předloha), Ludwig Albert von Mortmorillon (rytec), Hrabě Carlo Maria Rupert Arco, mědirytina, 19. století, 15,2 × 9,4 cm, př. č. G61.287, inv. č. U 32 G (č. nezjištěno)
146. Franz Hanfstanegl, Hrabě Ludwig Arco, litografie, 1830, 31,4 × 25 cm, př. č. G61.303, inv. č. U 33 G (č. 432)
147. Francesco Lorenzi (předloha), Antonio Baratti (rytec), Hrabě Nicolaus Arco, mědiryt, 18. století, 19,2 × 12,6 cm, př. č. G61.293, inv. č. U 34 G (č. 504)
148. Eduard Meyer, Portrét muže středních let, litografie, 1840, 29,5 × 23 cm, př. č. G03119, inv. č. U 5587 G (č. 443)
149. P. Wurster, Franz von Sickingen, mědiryt, druhá polovina 19. století, 31,5 × 23,5 cm, př. č. G02996, inv. č. U 5792 G (č. 440)
150. Georg Emanuel Opiz (předloha), Joseph Eder (vydavatel), Žánrová scéna – skupina osob před vchodem do vinárny, kolorovaný lept, 1790–1815, 25,5 × 33,5 cm, př. č. G03512a, inv. č. U 2957 G (č. nezjištěno)
151. Georg Emanuel Opiz (předloha), Kilián Ponheimer (rytec), Joseph Eder (vydavatel), Žánrová scéna – skupina metařů, kolorovaný lept, 1790–1815, 25,5 × 33,5 cm, př. č. G03512b, inv. č. U 2958 G (č. nezjištěno)
152. Georg Emanuel Opiz (předloha), Joseph Eder (vydavatel), Žánrová scéna – prodavačka s kozou, kolorovaný lept, 1790–1815, 25,5 × 33,5 cm, př. č. G03512c, inv. č. U 2959 G (č. nezjištěno)
153. Georg Emanuel Opiz (předloha), Kilián Ponheimer (rytec), Joseph Eder (vydavatel), Žánrová scéna – tři důstojníci v uniformách, kolorovaný lept, 1790–1815, 25,5 × 33,5 cm, př. č. G03512d, inv. č. U 2960 G (č. nezjištěno)

154. Eugen Napoleon Neureuther, Příběh o Popelce, litografie, 1847, 55 × 74,5 cm, př. č. G03490, inv. č. U 3079 G (č. 497)
155. Album rytin – Josef Fühlich (předloha), A. Petrak (rytec), Josef Manz (vydavatel), Triumf Krista (10 listů), rytina, 1856, 53 × 35 cm, př. č. G03492, inv. č. U 3081 G/1–10 (č. 515)
156. Album rytin – Friedrich Bernhard Werner (předloha), Johann Friedrich Probst (rytec a vydavatel), Soubor pohledů na evropská města (28 listů), mědiryty, kolem 1740, 37 × 117 cm, př. č. G61.194–221, inv. č. U 4214 G/1–28 (č. 516)
157. Album rytin – Johann Elias Ridinger, cyklus Neue Reit Schul (18 listů) – jezdci na koních, mědiryty, 1734, 39 × 54 cm, př. č. G04199, inv. č. U 3417 G (č. 517)
158. Album rytin – Johann Elias Ridinger, album obsahující 4 grafické cykly – 1. Betrachtung der wilden Thiere s verši Bartholda Heinricha Brockese (41 listů, 1736), 2. Das Paradies (12 listů, po roce 1747), 3. Čtyři roční období v životě loveckého psa (4 listy), 4. různé fáze lovu na jelena (16 listů), mědiryty, polovina 18. století, 35 × 48 cm, př. č. G04665, inv. č. U 3418 G (č. 518)
159. Album rytin – Johann Elias Ridinger (předloha), Martin Elias Ridinger (rytec), Soubor zachycující panskou zábavu a jezdeckou školu (10 listů), mědiryty, 1744–1777, 35 × 62 cm, . č. G04205, inv. č. U 3424 G (č. 519)
160. F. Mehl (rytec), Lázně Niederselters, mědiryt, nedatováno, 21 × 15 cm, př. č. G61.233, inv. č. U 3434 G (č. 1326)
161. předloha Ed. Gerhardt, ryl J. Poppel, Dóm v Kolíně nad Rýnem, ocelorytina, 23,2 × 21 cm, př. č. G61.273, inv. č. U 3353 G (č. 475)
162. Immaculata, dřevořezba v půlkruhově ukončené schránce s prosklenými dveřmi, 18. století, v. 18 cm, př. č. G0805, inv. č. U 191 B (č. 767)
163. Soška andílka držící svícen, polychromované dřevo, v. 18 cm, př. č. U0842, inv. č. U 553 B (č. 770)
164. Soška andílka v pokleku, polychromované dřevo, v. 18 cm, př. č. U0843, inv. č. U 554 B (č. 769)
165. Zrcadlo obdélné půlkruhově zakončené, zdobený rám, empír, 100 × 50 cm, př. č. U64.6, inv. č. U 64 N (č. nezjištěno)
166. Skříňka ozdobná (šperkovnice), japonský styl, dřevo, 18. století, v. 47 cm, š. 46,5 cm, h. 32 cm, př. č. U67.38, inv. č. U 90 N (č. 574)
167. Skříňka (šperkovnice) na podstavě se čtyřmi esovitě prohnutými nohami, 18. století, v. 134,5 cm, č. 48 cm, h. 28 cm, př. č. U01480a, inv. č. U 229 N (č. 576)
168. Skříňka (šperkovnice) na podstavě se čtyřmi esovitě prohnutými nohami, 18. století, v. 134,5 cm, č. 48 cm, h. 28 cm, př. č. U01480b, inv. č. U 230 N (č. 576)
169. Židle s vysokým opěradlem nahoře vybíhající do tří lomených oblouků s fiálami, pseudogotika, 19. století, v. 164 cm, v. sedáku 48,5 cm, př. č. 77.3, inv. č. U 296 N (č. nezjištěno)
170. Lustr stropní, dřevěný se zlacením, s 12 rameny, konec 18. století, Ø 53 cm, př. č. U70.37, inv. č. U 141 N (č. 1264)
171. Láhev šestiboká, cínová, s iniciálami M. S. a letopočtem 1812, v. 25 cm, př. č. U0977, inv. č. U 284 C (č. nezjištěno)

Národní památkový ústav – zámek Bítov

- 172. Police na porcelán, inv. č. BI02814 (č. 291)
- 173. Police na porcelán, inv. č. BI02815 (č. 291)
- 174. Židle, inv. č. BI02830 (č. 300)
- 175. Židle, inv. č. BI02831 (č. 301)
- 176. Židle, inv. č. BI02832 (č. 302)
- 177. Židle, inv. č. BI02833 (č. 303)
- 178. Židle, inv. č. BI02834 (č. 304)
- 179. Židle, inv. č. BI02835 (č. 305)
- 180. Židle, inv. č. BI02836 (č. 306)
- 181. Židle, inv. č. BI02837 (č. 307)
- 182. Židle, inv. č. BI02838 (č. 308)
- 183. Židle, inv. č. BI02839 (č. 309)
- 184. Židle, inv. č. BI02840 (č. 310)
- 185. Židle, inv. č. BI02841 (č. 311)
- 186. Židle, inv. č. BI02842 (č. 312)
- 187. Židle, inv. č. BI02843 (č. 313)
- 188. Židle, inv. č. BI02844 (č. 314)
- 189. Židle, inv. č. BI02845 (č. 315)
- 190. Zrcadlo nástěnné s rámem, inv. č. BI02849a,b (č. 598)

Národní památkový ústav – zámek Jaroměřice nad Rokytnou

- 191. Hraběnka Caroline Arco v šedivé vlásence a světlemodrém kabátě, olej na plátně, druhá polovina 18. století, 55 × 42 cm, vč. rámu, inv. č. JR15052a,b (č. 386)
- 192. Obětování Izáka, olej na plátně, druhá polovina 18. století, 198 × 108 cm, inv. č. JR15079 (č. 763)
- 193. Mladá dívka se služebnou před koupáním, olej na plátně, druhá polovina 19. století, 222 × 138 cm, vč. rámu, inv. č. JR15044a,b (č. 867)
- 194. Starší žena v čepci, olej na plátně, první polovina 19. století, 74 × 59 cm, vč. rámu, inv. č. JR15047a,b (č. 380)
- 195. Poprsí muže v červené uniformě, olej na plátně, polovina 19. století, 67 × 54 cm, vč. rámu, inv. č. JR15050a,b (č. 383)
- 196. Anton Nejebsy, Karel Ferdinand hrabě Arco v uniformě, olej na plátně, 1893, 206 × 114 cm, vč. rámu, inv. č. JR15080a,b (č. 368)
- 197. Ludovica Francisca von Lilguenau v červených šatech, olej na plátně, první polovina 18. století, 112 × 90 cm, vč. rámu, inv. č. JR15081a,b (č. 372)
- 198. Poprsí ženy s bílým čepcem na hlavě, olej na plátně, první polovina 19. století, 67 × 55 cm, vč. rámu, inv. č. JR150082a,b (č. 384)
- 199. Mathildehraběnka WolffMetternich zur Grach, olej na plátně, 70. léta 19. století, 111 × 73 cm, vč. rámu, inv. č. JR15083a,b (č. 375)
- 200. Hrabě Karl Arco v uniformě, olej na plátně, 70. léta 19. století, 111 × 73 cm, vč. rámu, inv. č. JR15084a,b (č. 376)
- 201. Antonie svobodná paní von Rothschild, olej na plátně, první polovina 19. století, 68 × 56 cm,

- vč. rámu, inv. č. JR15085a,b (č. 373)
202. Karel Maria Strachwitz v uniformě, olej na plátně, první polovina 19. století, 64 × 54 cm, vč. rámu, inv. č. JR15086a,b (č. 371)
203. Gerhard hrabě Arco v černých šatech, olej na plátně, 1895–1905, 70 × 56 cm, vč. rámu, inv. č. JR15087a,b (č. 374)
204. Josef hrabě Kolowrat-Krakovski v uniformě, olej na plátně, první polovina 19. století, 65 × 49 cm, vč. rámu, inv. č. JR15088a,b (č. 377)
205. Hrabě Karl Arco-Zinneberg v řádovém ornátu, olej na plátně, 19. století, 174 × 75 cm, vč. rámu, inv. č. JR15089a,b (č. nezjištěno)
206. Franz Josef Strachwitz, stojící, olej na plátně, 19. století, 211 × 113 cm, vč. rámu, inv. č. JR15090a,b (č. 367)
207. Žena v černém s perlami a vějířem, olej na plátně, druhá polovina 19. století, 224 × 113 cm, vč. rámu, inv. č. JR15091a,b (č. nezjištěno)
208. Antonie von Strachwitz, roz. Rothschild, olej na plátně, první polovina 19. století, 215 × 109 cm, vč. rámu, inv. č. JR15092a,b (č. nezjištěno)
209. Zrcadlo nástěnné s rámem, inv. č. JR15042a,b (č. nezjištěno)
210. Zrcadlo nástěnné s rámem, inv. č. JR15048a,b (č. nezjištěno)
211. Zrcadlo nástěnné s rámem, inv. č. JR15049a,b (č. nezjištěno)
212. Zrcadlo nástěnné s rámem, inv. č. JR15043a,b (č. nezjištěno)
213. Zrcadlo nástěnné s rámem, inv. č. JR15045a,b (č. nezjištěno)
214. Zrcadlo nástěnné s rámem, inv. č. JR15046a,b (č. nezjištěno)
215. Zrcadlo nástěnné s rámem, inv. č. JR15048a,b (č. nezjištěno)
216. Zrcadlo nástěnné s rámem, inv. č. JR15049a,b (č. nezjištěno)
217. Zrcadlo nástěnné s rámem, inv. č. JR15051a,b (č. nezjištěno)
218. Lustr nástěnný, kalíšky ve tvaru kvítků, inv. č. JR15053 (č. nezjištěno)
219. Lustr nástěnný, kalíšky ve tvaru kvítků, inv. č. JR15054 (č. nezjištěno)
220. Lustr nástěnný, kalíšky ve tvaru kvítků, inv. č. JR15055 (č. nezjištěno)
221. Lustr nástěnný, kalíšky ve tvaru kvítků, inv. č. JR15056 (č. nezjištěno)
222. Lustr nástěnný, kalíšky ve tvaru kvítků, inv. č. JR15057 (č. nezjištěno)
223. Lustr nástěnný, kalíšky ve tvaru kvítků, inv. č. JR15058 (č. nezjištěno)
224. Lustr nástěnný, kalíšky ve tvaru kvítků, inv. č. JR15059 (č. nezjištěno)
225. Lustr nástěnný, kalíšky ve tvaru kvítků, inv. č. JR15060 (č. nezjištěno)
226. Lustr nástěnný, kalíšky ve tvaru kvítků, inv. č. JR15061 (č. nezjištěno)
227. Lustr nástěnný, kalíšky ve tvaru kvítků, inv. č. JR15062 (č. nezjištěno)
228. Lustr nástěnný, kalíšky ve tvaru kvítků, inv. č. JR15063 (č. nezjištěno)
229. Lustr nástěnný, kalíšky ve tvaru kvítků, inv. č. JR15064 (č. nezjištěno)
230. Lustr nástěnný, zlacená orlice, inv. č. JR15065 (č. nezjištěno)
231. Lustr nástěnný, zlacená orlice, inv. č. JR15066 (č. nezjištěno)
232. Lustr nástěnný, zlacená orlice, inv. č. JR15067 (č. nezjištěno)
233. Lustr nástěnný, zlacená orlice, inv. č. JR15068 (č. nezjištěno)
234. Lustr nástěnný, zlacená orlice, inv. č. JR15069 (č. nezjištěno)
235. Lustr nástěnný, zlacená orlice, inv. č. JR15070 (č. nezjištěno)

- 236. Lustr nástěnný, zlacená orlice, inv. č. JR15071 (č. nezjištěno)
- 237. Police dvouetážová, řezaná, inv. č. JR15072 (č. nezjištěno)
- 238. Skříňka nástěnná s výjevem Bičování Krista za sklem, inv. č. JR15073 (č. 757)
- 239. Polní oltářík, uvnitř plastika, inv. č. JR15074 (č. nezjištěno)
- 240. Stůl obdélný, vyřezávaný, inv. č. JR15075 (č. nezjištěno)
- 241. Židle čalouněná, inv. č. JR15078 (č. nezjištěno)
- 242. Židle čalouněná, inv. č. JR15094 (č. nezjištěno)
- 243. Židle dýhovaná, s opěradlem lyrového tvaru, inv. č. JR15093 (č. nezjištěno)
- 244. Erb zlacený, alianční erb rodu Arco a habsburské monarchie, inv. č. JR15076 (č. nezjištěno)
- 245. Erb zlacený, alianční erb rodu Arco a Windisch-Graetz, inv. č. JR15077 (č. nezjištěno)

Národní památkový ústav – zámek Lednice

- 246. Hrabě Strachwitz, olej na plátně, 1845–1855, 73 × 59 cm, vč. rámu, inv. č. LE01847a,b (č. 379)
- 247. Hraběnka Strachwitzová, olej na plátně, 1845–1855, 73 × 59 cm, vč. rámu, inv. č. LE01848a,b (č. 378)
- 248. Židle čalouněná, inv. č. LE01851 (č. nezjištěno)
- 249. Židle čalouněná, inv. č. LE01851 (č. nezjištěno)
- 250. Židle čalouněná, inv. č. LE01851 (č. nezjištěno)
- 251. Židle čalouněná, inv. č. LE01851 (č. nezjištěno)

Národní památkový ústav – zámek Velké Losiny

- 252. Sáně velké, s erbem rodu Oppersdorffů, druhá polovina 17. století, inv. č. VL0076 (č. 1041)
- 253. Sáně malé, 18. století, inv. č. VL19561 (č. 1044)

IV. Závěrem

Podrobným archivním průzkumem se podařilo zmapovat pohyb zkonfiskovaného mobiliáře obou sledovaných zámků a dohledat 28 předmětů ze zámku Linhartovy a 253 kusů mobiliáře ze zámku Hošťálkovy. Ačkoli, alespoň v případě Hošťálkovy, je to počet poměrně značný, stále je to pouhý zlomek toho, co se v zámcích k roku 1945 skutečně nacházelo.

Provenienční výzkum předmětů ze zkonfiskovaných slezských a severomoravských zámků je na samém počátku, o to pozoruhodnější cesta nás teprve čeká. Všechny zámky na sledovaném území (vyjma Bruntálu, jehož se ovšem převozy také nevyhnuly) byly určeny za zámky II. kategorie a jejich inventáře rozptýleny. Budoucí bádání se postupně zaměří i na další zámecké objekty a pokusí se, alespoň z části, opět složit dohromady původní skladbu mobiliářů.

V muzeích je uložené velké množství předmětů, jejichž původ je doposud označen povšechně jako „konfiskát“. Kvůli chybějícímu původu proto u portrétů nevíme, kdo je na obrazech vyobrazen, u užitých předmětů, komu sloužily a kdo je používal. Postupným studiem štítků a nápisů na těchto předmětech v kombinaci s archivním studiem všech dostupných pramenů se snad podaří je alespoň symbolicky vrátit „domů“ na jejich místo a současně jim navrátit jejich historii.

Chateaus in Linhartovy and Hošťálkovy at the End of the World War II and the Subsequent Fate of Their Furnishings
Summary

The final battles of World War II left an indelible mark on the border regions. Although the Ostrava Offensive contributed to the definitive liberation of Czechoslovakia from Nazism, the damage caused by the fighting in Silesia was catastrophic. In Opava, almost 900 houses were destroyed and thousands more damaged. Troops from both armies passed through the surrounding villages, which had a negative impact on the condition of all buildings, including castles and their interiors. The armies were accommodated in the vicinity of the castles or directly inside the buildings and often damaged the furniture or the adjacent park.

Chateaus in Czechoslovakia were nationalized by Presidential Decree No. 12/1945 Coll. The furnishings were sorted and distributed to various locations during the post-war years, thus becoming permanently scattered. The effort to reconstruct the furnishings and locate individual items is a difficult task, requiring the study of archival materials across the republic and the items themselves stored in Czech memory institutions. Using the example of the chateaus in Linhartovy and Hošťálkovy, the study attempts to outline the often complicated post-war fate of castle furnishings in Silesia.

Detailed archival research has made it possible to map the movement of confiscated furnishings from both castles and locate 28 items from Linhartovy and 253 pieces of furniture from Hošťálkovy. The items from Linhartovy are now located in the Krnov Municipal Museum, the Bruntál Museum, the Moravian Gallery in Brno, and the Silesian Regional Museum in Opava. The Hošťálkovy furnishings are now scattered among the Krnov Municipal Museum, the Bruntál Museum, the Silesian Regional Museum, and the collection of the National Heritage Institute.

Mgr. Lenka Valečková
Slezské zemské muzeum
valeckova@szm.cz